

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta tělesné výchovy a sportu

**Charakteristika vrcholového volejbalu mužů z aspektu
technicko-taktické stránky hry**

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

Doc. PhDr. Jaroslav Buchtel, CSc.

Vypracovala:

Iveta Svobodová

Praha, březen 2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne

.....

podpis studentky

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své diplomové práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto diplomovou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení:

Fakulta / katedra:

Datum vypůjčení:

Podpis:

Poděkování

Tímto děkuji vedoucímu mé bakalářské práce Doc. PhDr. Jaroslavu Buchtelovi, CSc. za cenné rady, připomínky a hlavně vstřícný přístup při tvorbě této práce. Dále děkuji trenérovi Mgr. Janu Svobodovi za velmi užitečné rady, pomoc a náměty. Dále děkuji statistikovi Adamu Šimonkovi za poskytnutí záznamů potřebných k této práci. Děkuji také svým nejbližším za podporu.

Abstrakt

Název: Charakteristika vrcholového volejbalu mužů z aspektu technicko-taktické stránky hry

Cíle: Hlavním cílem této práce bylo zjistit, jakými finálními herními činnostmi a jakým jejich podílem dosáhla vybraná reprezentační družstva bodů ve vítězných setech na Mistrovství Evropy mužů 2015. Dalším cílem bylo tyto družstva mezi sebou, z hlediska vyhraných bodů, porovnat.

Metody: Pro splnění cílů byla v práci použita metoda analýzy videozáznamu a metoda četnosti s následnou komparací výsledků zúčastněných družstev. Metoda analýzy videozáznamu byla aplikovaná v rozboru jednotlivých videí utkání z Mistrovství Evropy mužů 2015. Analyzována byla čtyři reprezentační mužská družstva. Metoda četnosti byla využita ke zjištění četnosti výskytu jednotlivých herních činností, kterými vybraná družstva dosáhla bodů ve svých třech vyhraných setech. Metodou komparace byly následně týmy z aspektu výskytu finálních herních činností porovnány.

Výsledky: Ve zjištěných podílech jednotlivých finálních činností, kterými družstva získala body, můžeme vidět odchylky oproti uváděnému průměru (útokem 60%, chybou soupeře 24% bodů). U všech analyzovaných družstev jsme totiž zjistili největší podíl bodů z útoku a zároveň téměř vyrovnaný podíl bodů z chyb soupeře. Potvrdil se trend vrcholových družstev ukazující největší podíl získaných bodů útokem po rychlé nahrávce k okraji sítě a zároveň s tím i největší podíl získaných bodů dvojblokem, co se týče bloku. U podání většinou platí, že více bodů družstva získala smečovaným podáním, než plachtícím podáním a to proto, že smečované podání je používáno častěji, má větší razanci a tím i větší úspěšnost.

Klíčová slova: Mistrovství Evropy mužů ve volejbale 2015, finální herní činnosti, video analýza

Abstract

Title: Characteristics of Men's professional volleyball league in terms of technical-tactical aspects of the sport.

Objectives: The main objective was to determine which final game activities led to the selected teams obtaining a point and to determine the ratio of final game activities in their triumphant sets. The selected matches were played at the 2015 Men's European Volleyball Championship. The next objective was to compare the selected teams with each other.

Methods: In order to meet the objectives, video recordings of played matches were analysed and scores were tallied and compared across all selected teams. Tallying of scores was applied to all video recordings of selected plays in which four teams were analysed in total. The frequency method was used in order to detect which final game activities led to winning of the ball. The comparison method was later used for comparing the selected teams with each other.

Results: In detected ratios of final game activities that led the teams to obtain a point we can see the deviations from the average (attack 60%, opponent errors 24%). We found out that the greatest amount of points gained was due to the attacks and opponent errors. We can confirm the trend of top league teams showing the greatest amount of points won due to the attack from the quick pass to zone 4 and 2, and also large number of points gained by double block, regarding blocks. Concerning on service we can claim that more points are won by jump service rather than float service because the jump service can be done with greater force and also better sufficiency.

Keywords: 2015 Men's European Volleyball Championship, final gaming combinations, video analysis

Obsah

1	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	9
2	ÚVOD.....	10
3	TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE.....	11
3.1	Vybrané pojmy ve volejbale	11
3.2	Charakteristika vrcholového volejbalu	12
3.3	Herní činnosti jednotlivce	13
3.3.1	Podání	14
3.3.2	Útočný úder.....	15
3.3.3	Blokování.....	16
3.3.4	Přihrávka.....	17
3.3.5	Nahrávka.....	19
3.4	Herní kombinace	20
3.4.1	Útočné kombinace	20
3.4.2	Obranné kombinace	21
3.4.3	Přípravné kombinace	21
3.5	System hry.....	22
3.6	Mistrovství Evropy ve volejbale mužů 2015	23
3.7	Program Data Video.....	24
4	CÍLE A ÚKOLY PRÁCE, VÝZKUMNÉ OTÁZKY	26
4.1	Cíle práce	26
4.2	Úkoly práce	26
4.3	Výzkumné otázky.....	26
5	METODIKA PRÁCE	27
5.1	Popis sledovaného souboru	27
5.2	Použité metody.....	27

5.2.1	Analýza videozáznamu	27
5.2.2	Metoda četnosti	28
5.2.3	Metoda komparace	29
5.3	Sběr a analýza dat	29
6	VÝSLEDKY A DISKUSE	31
6.1	Družstvo České republiky	31
6.1.1	ME 2015	31
6.1.2	Analýza vyhraných setů	32
6.2	Družstvo Nizozemska	38
6.2.1	ME 2015	38
6.2.2	Analýza vyhraných setů	38
6.3	Družstvo Ruska	44
6.3.1	ME 2015	44
6.3.2	Analýza vyhraných setů	45
6.4	Družstvo Německa	50
6.4.1	ME 2015	50
6.4.2	Analýza vyhraných setů	50
6.5	Srovnání družstev	56
7	ZÁVĚR	61
	SEZNAM LITERATURY	64

1 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

HČJ – Herní činnosti jednotlivce

f.č. – finální herní činnosti

ME – Mistrovství Evropy

MS – Mistrovství Světa

CZE – Česká republika

BUL – Bulharsko

NED – Nizozemsko

RUS – Rusko

GER – Německo

2 ÚVOD

Volejbal je kolektivní hra, která patří mezi nejoblíbenější a nejrozšířenější sporty na celém světě. Tak jako ostatní sportovní odvětví, se i volejbal vyvíjí, mění se pravidla a tím i celkový charakter hry. Změny byly způsobené jak tlakem médií na zkrácení délky utkání, tak hlavně přirozeným vývojem volejbalu. Vývoj vede ke zjednodušení a hlavně zkvalitnění celkové hry, ať už z hlediska kondiční nebo psychické stránky hráčů, tak hlavně z hlediska technicko-taktické stránky hry. Vysoká kvalita těchto aspektů hry je především pro vrcholová družstva velmi důležitá.

Práce je zaměřena právě na technicko-taktickou stránku hry. Konkrétně na tři finální herní činnosti a to podání, útok a blok, které jsou rozhodující při získávání bodu při vyústění herních kombinací. Ve vrcholovém volejbale musí být tyto finální činnosti prováděny precizně a na vysoké úrovni, protože to jsou rozhodující momenty při získání bodu, které určují vítěze celého setu nebo i utkání. Přehled o tom, jakými finálními činnostmi získává družstvo body, je proto pro trenéry volejbalových družstev velmi podstatný. Tyto poznatky pak trenéři mohou uplatnit při tréninku. Aby byl trénink těchto činností kvalitní a trenéři měli přehled o způsobu vyhraných bodů, musejí se opírat o statistiky z různých utkání svého družstva. Tento fakt vedl k hlavní myšlence a k cílům této práce.

Cíl této práce je zjistit, jakými finálními herními činnostmi a jakým jejich podílem dosáhla vybraná reprezentační družstva bodů ve vítězných setech na Mistrovství Evropy mužů 2015. Dalším cílem bylo tyto týmy mezi sebou, z hlediska vyhraných bodů, porovnat. Ke splnění těchto cílů je potřeba analyzovat videozáznamy utkání vybraných týmů. Ke sběru dat pomohl počítačový program Data Video 2007.

Tato práce slouží jako přehled a porovnání vybraných vrcholových reprezentačních družstev, z hlediska použitých herních činností, které pomohly k získání bodů ve vyhraných setech. Zároveň by mohla sloužit jako inspirace pro trenéry ale i hráče různých úrovní, jak zkvalitnit přípravu na svá utkání. Jak při analýze utkání postupovat a jakými metodami co nejefektivněji dojít k výsledku.

3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

3.1 Vybrané pojmy ve volejbale

Volejbal je nekontaktní síťová sportovní hra, která patří mezi kolektivní sportovní hry. Na rozdíl od individuálních sportovních her či samostatných tělesných cvičení kde záleží pouze na činnosti, pohybu a výkonu jednotlivce, v kolektivní hře za výkonem nestojí pouze jednatel, nýbrž celé družstvo, kde tyto herní výkony jednotlivců podléhají regulačnímu působení a vytváří týmový herní výkon (Vorálek, 1986). Hra vyžaduje zcela přirozenou součinnost jednotlivých hráčů, vzájemnou souhru, která je základem vztahů, jež se ať v kladném či záporném smyslu mezi hráči vytvářejí (Choutka, Dobrý & Rovný, 1966).

Jako v každé sportovní hře, se i ve volejbale hra realizuje utkáním. Výsledek utkání vyjadřuje vztah mezi výkony obou soupeřících družstev, popřípadě vztah mezi výkony jejich jednotlivých hráčů (Buchtel a kol., 2006).

Cílem každého družstva je vítězství v utkání. Každé utkání je tvořeno sety a jednotlivé sety jsou tvořeny rozehrami. Rozehra je časový úsek od podání, kdy hráč udeří do míče až do přerušení hry – chyby zapísané rozhodčím. Rozehra se dále dělí na úseky rozehry, a ty se rozlišují podle toho, jaké ze dvou družstev má zrovna míč na své straně a může využít tří (respektive včetně bloku čtyř) úderů. V těchto úsecích rozehry hrají hlavní roli nejmenší části utkání a to herní situace (Buchtel a kol, 2006).

Cílem hry a zároveň rozehry je v souladu s pravidly odbít míč nad sítí do soupeřova prostoru tak, aby dopadl na zem do pole soupeře a také dle pravidel bránit soupeři dostat míč zpět do pole.

Utkání začíná uvedením míče do hry- podáním, odbíjením míče přes síť do pole soupeře. Pokračuje se v rozehře do té doby, než se jednomu z družstev podaří zahrát míč tak, aby se dotkl země v hrací ploše soupeře, nebo se nepodaří povolenými způsoby vrátit míč do pole soupeře. To družstvo, které vyhrálo danou rozehru, získává bod. Utkání ve vrcholovém volejbale se hraje vždy na tři vítězné sety. Každý set se hraje do pětadvaceti bodů jednoho z družstev, pokud je rozdíl mezi družstvy alespoň dvou bodů. Pokud ne, hraje se do té doby, než nastane dvoubodový rozdíl. V případě stavu 2:2 na

sety se hraje pátý rozhodující set – zkrácená hra (tiebreak) do patnácti bodů, opět s podmínkou dvoubodového rozdílu (Ejem, 1988).

Každá herní situace je řešena individuálními i kolektivními herními činnostmi. Individuální herní činnosti představují komplex pohybových činností s míčem i bez míče a nazýváme je herními činnostmi jednotlivce (HČJ). U nich záleží na způsobu provedení, tedy na stránce technické a výběru vhodného druhu činnosti, stránce taktické. Obě stránky spolu musí úzce spolupracovat. Kolektivní řešení herní situace se realizují herními kombinacemi, které představují sladěnou spolupráci více hráčů. (Buchtel a kol., 2006).

Hráči na vrcholové úrovni musí excelentně ovládat techniku HČJ ale zároveň se musí velice dobře orientovat v herních situacích a volit správnou taktiku HČJ i herních kombinací, aby bylo možné dosáhnout kvalitního individuálního ale hlavně zároveň kolektivního výkonu. Jak už bylo zmíněno, je důležitá souhra individuálních výkonů hráčů, protože právě ta tvoří kolektivní herní výkon. „Herní výkon hráče ve volejbalu chápeme jako projev určitého stupně způsobilosti seberealizace v ději utkání, která se projevuje v kvalitě a množství osvojených herních činností integrovaných do herního výkonu družstva.“ (Kaplan, Buchtel 1987, 16).

3.2 Charakteristika vrcholového volejbalu

Z výkonnostního hlediska můžeme rozlišovat volejbal na rekreační, výkonnostní a vrcholový. Současný vrcholový volejbal, na který se zaměřujeme v této práci, a o kterém bude dále hlavní řeč, je založen na vynikající technicko-taktické, kondiční a psychické stránce hráčů, která jim umožňuje realizovat kvalitní výkon v utkání i dlouhodobou výkonnost v soutěži a pro hráče vrcholového volejbalu jsou tyto aspekty podmínkou. Vrcholový volejbal je výběrová forma pro talentované hráče, pro které se stal volejbal jejich zaměstnáním. U nás však zatím není plná profesionalizace hráčů, a spousta hráčů odchází do ciziny za lepšími platovými podmínkami, kde mohou uplatnit své schopnosti a dovednosti. (Buchtel a kol., 2006)

Jak uvádí Buchtel a kol. (2006), každé vrcholové družstvo má svůj realizační tým složený z trenéra, jeho asistenta, technického vedoucího, manažera ale také lékaře a maséra nebo fyzioterapeuta. Role fyzioterapeutů je v dnešní době nepostradatelná, jelikož vrcholová družstva trénují pětkrát v týdnu většinou dvoufázově a své zatížení

tak musí hráči kompenzovat regenerací a rehabilitací. Velkou roli ve vrcholovém volejbale také hrají sponzoři, bez jejichž účasti by činnost družstev nebyla možná.

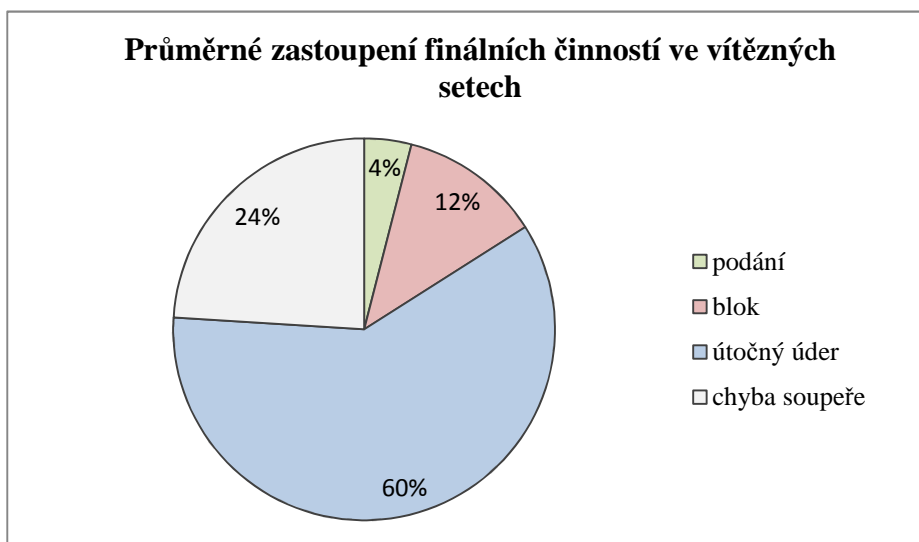
„Mezi oblasti vrcholového volejbalu zahrnujeme reprezentační celky mládežnických kategorií a dospělých, dále družstva extraligy a přibližně první polovinu I. Národní ligy.“ (Buchtel a kol., 2006, str. 28)

3.3 Herní činnosti jednotlivce

„Individuální herní situace se řeší herní činností jednotlivce. Ta představuje promyšlený komplex pohybové činnosti hráče, kterou řeší vzniklou herní situaci.“ (Kaplan, Buchtel, 1987, s. 27)

HČJ je individuální herní činnost, podle jejíž kvality se v dnešní době posuzuje herní výkon a vzhledem k charakteristice hry jsou téměř vždy podřízeny kolektivnímu řešení herních situací. Dělíme je na:

- a) Činnosti, které mohou znamenat zisk bodu (finální činnosti- jejich průměrné zastoupení ve vyhraných setech (obr. 1)
- Podání
 - Útočný úder
 - Blok

Obr. 1: Průměrné zastoupení finálních činností ve vítězných setech

- b) Činnosti, kterými se bod přímo nezískává
- Přihrávka
 - příjem podání
 - přihrávka v rozeře (vybírání)
 - nahrávka

3.3.1 Podání

„Podání je odbití míče jednoruč do pole soupeře, kterým začíná každá rozehra. Cílem je narušit rozvinutí útoku soupeře.“ (Haník, 2004, str.81)

Podání již není pouhým zahájením hry, plní převážně úkoly útoku a je prvním útokem družstva. Jeho hlavní úloha je: vytvořit potřebný tlak na soupeře, znesnadnit soupeři kvalitně přihrát a rozehrát útok, získat přímý bod do skóre. (Císař, 2005)

Účinnost podání je dána: rychlostí letu míče, rotací a křivkou letu míče a umístěním míče (Buchtel a kol., 2006)

Ve vrcholovém mužském volejbale v současné době všichni hráči provádí vrchní podání čelné a to z 90% prudké smečované podání a zbytek plachtící podání ve výskoku. (Buchtel a kol., 2006). „Ukazuje se, že nejvyšší úspěšnost mají prudká smečovaná podání“ (Buchtel, Některé poznatky z Mistrovství Evropy mužů 2005 ve volejbalu. In: *Športové hry*, 2006, roč. XI, č.1, 2006, str. 18). Vrcholoví hráči dokážou perfektně zvládnout techniku i taktiku podání. Souběžně se však zvyšuje i kvalita příjmu podání (až 80 % útočných kombinací soupeře je přímo ovlivněno podáním), takže počet přímých bod z podání se pohybuje okolo 3 za set. (Buchtel a kol., 2006)

Z hlediska vývoje vidíme u podání ve vrcholovém mužském volejbale velký posun a hlavně prioritu. Podle Buchtela a kol. (2006) je záměrem podání přinutit soupeře k používání útoku z klasické vysoké nahrávky nebo přímo dosáhnout bodu. Velkou roli také dnes, jak už bylo řečeno, hraje právě taktizování v podání. Hráči volí taktiku podání podle situace ve hře, podle postavení hráčů, bodového stavu atd. Podle všech aspektů hráči volí buď jisté, kvalitní, riskantní podání atd.

3.3.2 Útočný úder

„Za útočný úder považujeme každé odbítí míče do pole soupeře, provedené v průběhu rozehry. Nejčastěji se provádí ve výskoku, úderem do míče jednoruč. Jeho cílem je znemožnit soupeři další udržení míče ve hře.“ (Haník, 2004, str. 74)

Ve vrcholovém volejbalu platí, že druh útočného úderu vybírá hráč podle druhu nahrávky, která je ovlivněna kvalitou přihrávky. Jak už bylo řečeno, po vynikajícím příjmu následuje velmi rychlá nahrávka na „rychlík“. Kdežto po špatné přihrávce nemá nahrávač možnost provést kvalitní rychlou nahrávku a proto nahraje útočícímu hráči dlouhou a vysokou nahrávku, z které on provádí útočný úder, kde ale soupeř brání většinou trojblokem.

Buchtel a kol. (2006) uvádí, že vzhledem k soupeřově obraně na síti je vedený útočný úder následujícími způsoby:

- bez bloku – většinou při použití útočných kombinací na signál kdy soupeř nestačil zformovat obranu na síti
- proti bloku, kde nastávají možnosti provedení:
 - vyhnutí se bloku
 - vytlučení bloku- úder proveden tak, aby se míč od bloku odrazil a směřovat mimo vlastní pole, nebo mimo pole soupeře tak, aby ho soupeřící družstvo nemohlo odbít.
 - Prorážení míče blokem (srážení míče blokem)- soupeřův blok je příliš daleko od sítě a míč padá přímo k zemi do pole soupeře
 - Smečování přes blok- útočný úder proveden nad úrovní bloku
 - Ulití bloku- umístění míče do nedostatečně kryté části za blokem, obvykle do prostoru za blokem
 - Nahození míče na blok- dnes již moc nepoužíván, umístění míč na dlaně blokujících hráčů, kteří si míč stáhli blokem do sítě

Smečaři musejí zvládnout útočný úder z různých druhů nahrávek. Vrcholoví hráči, hlavně smečaři, se snaží dosáhnout bodu vytlučením bloku. Druhým jejich způsobem je prudce zasměčovat a zároveň se vyhnout bloku. Dokáží se zorientovat ve hře a většinou umisťují míč po čáře nebo ostré diagonále. Pokud smečují středem sítě, většinou nesmečují před sebe, ale vyhýbají se jednobloku vpravo nebo vlevo. Smečaři

velmi dobře ovládají útok ze zadních zón hřiště. (Buchtel, Některé poznatky z Mistrovství Evropy mužů 2005 ve volejbalu. In: *Športové hry*, 2006, roč. XI, č.1, 2006, str. 12-23)

3.3.3 Blokování

„Blokování je přehrazení určitého prostoru nad sítí jedním hráčem nebo skupinu nejvýše tří hráčů přední řady ve výskoku, rukama ve vzpažení. Úkolem je zabránit přeletu míče do vlastního pole, srazit míč do pole soupeře tak, aby jej nezpracoval.“ (Kaplan, Buchtel, 1987, str. 49)

Blokování je činnost, která plní jak úkol obrany tak útoku. (Buchtel a kol., 2006) Blokování je první vlna organizované obrany (Císař, 2005), zahajuje obranu a určuje tak i postavení hráčů v poli. Blokování z hlediska obrany, které plní funkci obrany na síti, musíme rozlišovat s obranou v poli, kterým je vybírání.

Buchtel a kol. (2006) uvádí: Z hlediska technicko-taktické stránky rozeznáváme blok:

- Podle polohy rukou:
 - Otevřený
 - Polouzavřený
 - Uzavřený
- Podle počtu hráčů, kteří blokují:
 - Jednoblok
 - Dvojblok
 - Trojblok

Hlavní znaky bloku v dnešním vrcholovém volejbale shrnuje Buchtel (Některé poznatky z Mistrovství Evropy mužů 2005 ve volejbalu. In: *Športové hry*, 2006, roč. XI, č.1, 2006, str. 18) následovně:

- Jednoblokem se snaží středový hráč, který si hlídá svého protějščího útočníka, rychlým a vysokým blokem zablokovat rychlík.
- Dvojblokem se snaží po rychlém přesunu střední i krajní blokaři zablokovat útoky z kratších rychlejších nahrávek, směřující rovnoběžně se sítí.

- Dvojblok také dokáží hráči postavit proti útoku ze zadních zón, i když se většinou jedná o směč ze zrychlené nahrávky.
- Trojblok se téměř vždy staví na okraje sítě, proti útoku z vysokých nahrávek, kdy mají všichni tři blokující hráči více času na vytvoření obrany na síti.

Buchtel a kol. (2006) také uvádí, že v průměru se za jeden set úspěšně zablokuje, tedy že se blokem získá bod, 3-4 krát.

3.3.4 Příhrávka

V literatuře se většinou uvádí příhrávka obecně jako příhrávka (myšleno příjem podání) a vybírání ale určitě by bylo v systematice lepší příhrávku rozdělit na pojmy **příjem podání a příhrávku v rozeře (vybírání)**.

Císař (2005, str. 27) o této problematice uvádí: „V anglicky a italsky psané literatuře se píše o přihrávání míče po podání soupeře a o přihrávání míče po útoku soupeře. V naší metodice se o *přihrávání hovoří v souvislosti s příjmem podání*, kdežto *pro zpracování míče po útoku soupeře se užívá pojem vybírání*“

U příjmu podání přijímající hráč není nucen rychle vyhodnocovat herní situaci, předem totiž ví, na koho a kam svoji nahrávku chce umístit. V případě příhrávky v průběhu rozeře ale platí opak. (Buchtel a kol., 2006)

Příhrávka- Příjem podání

„Příhrávka je odbití míče letícího od soupeře s cílem usměrnit míč nahrávači, popř. jinému hráči a umožnit mu rozvinutí útoku. Příhrávka je prvním odbitím družstva a je v podstatě založením útoku.“ (Haník, 2004. Str. 64)

Příhrávka je prvním odbitím míče ve vlastním poli po podání soupeře (Buchtel a kol. 2006). Po podání se přihráváním hráč snaží vhodným odbitím poslat míč ke spoluhráči pro další zpracování, obvykle k nahrávání na útok (Císař, 2005).

Na přesnost příhrávky je kladen velký důraz, neboť její kvalita ovlivňuje výběr použitých útočných kombinací, a zároveň je ve vrcholovém volejbalu nejdůležitějším faktorem úspěšnosti útočných kombinací. Ve vrcholovém volejbalu mají hráči perfektně zvládnutou techniku a příhrávku s přesností i po prudkém podání umí směřovat středně

vysokým obloukem nad síť tak, aby nahrávač mohl realizovat nahrávku ve výskoku. Pokud je přihrávka dostatečně přesná, umožňuje realizaci rychlých útočných kombinací. V opačném případě se pak realizují kombinace z vysokých nahrávek, které mají tu nevýhodu, že soupeř má čas postavit kvalitní obranu včetně dvojbloku či trojbloku. (Buchtel a kol.2006)

Ve vrcholovém volejbalu přijímají podání vždy dva smečaři a libero. Ač libero přijímá 60-80% všech míčů (jak příjem podání, tak příjem v rozeře), tak u podání si většinou podávající hráč nevybírání, na koho chce podání směřovat, protože kvalita přijímajících hráčů (smečařů a liber) se příliš neliší. (Buchtel, Některé poznatky z Mistrovství Evropy mužů 2005 ve volejbalu. In: *Športové hry*, 2006, roč. XI, č.1, 2006, s. 12-23)

Vybírání- přihrávka v rozeře

„Pod pojmem vybírání jsme zvyklí rozumět zásah v poli, který je v souladu s pravidly a jehož cílem je udržení míče ve hře, resp. založení protiútku (útku). Zásah v poli se děje ve většině případů po útoku soupeře (vybírání), popř. prostě při přeletu míče na vlastní území (míč zadarmo), ale také po vlastním útoku (vykrývání vlastního smečáře).“ (Haník, 2004, str. 94)

Z hlediska úspěšnosti, charakterizuje Císař (2005) obranu v poli tak, že vrcholem úspěšné obrany je přechod do útoku, spodní mezí úspěšné obrany je pak zabránění dopadu míče na plochu bránícího družstva.

Ve vrcholovém volejbale v posledních letech nastal nejvyšší nárůst výkonnosti, co se týče herních činností jednotlivce právě ve vybírání, protože excelentními zákroky v poli nevynikají jen libera, ale i hráči jiných specializací. Přesto má u vítězného družstva nejvyšší úspěšnost vybírání právě libero- 36% a to proto, že jeho hlavní činností je právě příjem podání a vybírání. Celkově se úspěšnost u vítězného družstva pohybuje kolem 15 %. (Buchtel a kol., 2006)

3.3.5 Nahrávka

„Nahrávka je přesné odbití přihraného míče na jednoho ze spoluhráčů tak, aby mohl útočit. Je druhým odbitím ze tří možných na jedné straně s cílem připravit nejlepší podmínky pro útok vlastního družstva.“ (Haník, 2004, str.70)

Pro vrcholový volejbal je typická nahrávka ve výskoku, která vytváří nejlepší podmínky pro zakončení kombinace na signál. Zvládnutí nahrávky jako specializované herní činnosti je rozhodujícím faktorem pro kvalitní úroveň hry celého týmu, proto i nahrávač – specializovaný hráč určený k provedení odbití druhého míče, je stěžejním hráčem pro hru týmu. (Buchtel a kol. 2006) Dalším znakem vrcholových nahrávačů je schopnost utajit díky poloze těla, paží a prstů, do posledního okamžiku místo, kam chtějí nahrávku směřovat.

Vrcholová družstva oproti výkonnostním také mnohem častěji používají nahrávky na hráče ze zadní řady. Odrážejí se za útočnou čarou ale jejich doskok je tak dlouhý a vysoký, že vzdálenost smečáře je od sítě stejná jako smečáře přední řady.

Nahrávku ve vrcholovém volejbale můžeme podle výšky a směru letu míče rozlišovat na nahrávky:

- Dlouhá vysoká nahrávka
 - výjimečně, po přihrání obtížně zpracovatelných míčů, po ne tak kvalitní přihrávce
- Rychlá nahrávka k okraji sítě
 - „přistřelené“, zrychlené, do různých směrů, po alespoň dobrém příjmu
- Nahrávka prvního sledu
 - po vynikajícím příjmu, velmi rychlé, smečující hráč se většinou odráží ještě před nahráním
 - rychlá před sebe - tzv. rychlík
 - rychlá za sebe - tzv. rychlík
 - Krátká rychlá tzv. „krátká střelba“- rychlá vystřelená
- Nahrávka druhého sledu- „pipe“
 - hraný hráčem v zóně VI v tzv. „tandemu“ v kombinaci s nahrávkami prvního sledu

- Císař (2005, str. 93) uvádí: „ Využívá se rozdílného načasování výskoku na útok prvního a druhého sledu. Blokař není fyzicky schopen blokovat oba útoky.“

Podle Buchtela a kol. (2006) u vrcholových družstev dosahuje výskyt rychlé nahrávky až 31%.

3.4 Herní kombinace

Herní kombinace je záměrná spolupráce dvou i více hráčů, kteří uskutečňují společný taktický záměr (Choutka, Dobrý, Rovný 1996). Po technicko-taktické stránce hry tedy zastávají herní kombinace důležitou roli. V utkání se vyskytuje několik herních kombinací, které na sebe plynule navazují. Herní kombinace se dělí na útočné, obrané a přípravné. Ve vrcholovém volejbalu je pro úspěšné realizování herních kombinací nutností, aby všichni hráči výborně zvládali techniku herních činností jednotlivce. Právě na základě kvality, přesnosti provedení těchto herních činností jednotlivce mohou být provedeny různé kombinace.

3.4.1 Útočné kombinace

Buchtel (Některé poznatky z Mistrovství Evropy mužů 2005 ve volejbalu. In: *Športové hry*, 2006, roč. XI, č.1, 2006, str. 12-23) uvádí: Po špatném příjmu se hrají převážně útočné kombinace bez signálu, kde hráči útočí především z vysokých nahrávek, kde už ale soupeř stihl postavit trojblok či dvojblok. Pokud je přihrávka přesná, realizuje se rychlé útočné kombinace na signál. Zakončení útočné kombinace probíhá většinou smečí ze zrychlené či rychlé nahrávky, jejichž základem je vždy rychlík. Na ten nahrávači nahrávají i za hlavu, ale mnohem častěji před sebe. Pevně se tyto nahrávky na rychlík velmi často kombinují s rychlými “přistřelenými“, někdy i zkrácenými nahrávkami do zóny IV, nebo i diagonálním hráčům do zóny I nebo II. Často se také s rychlíkem realizuje rychlá “přistřelená“ nahrávka mezi zónu V a VI. Další častý způsob vyústění útočných kombinací je i ve vrcholovém volejbale ulití, a to jak nahrávačů, tak smečářů.

3.4.2 Obranné kombinace

Správné rozmístění hráčů do obraných řad jak v poli, tak na síti je cílem obranných kombinací. Jejich úspěšnost opět záleží na vzájemné spolupráci všech hráčů. Hráči v poli zaujímají své postavení podle obrany na síti, aby pokryli tu část hřiště, která není krytá blokem. Blok zakrývá určitý směr útoku v poli, kam tím pádem nemůže dopadnout prudký míč. Podle bloku rozeznáváme kombinace bez bloku, s jednoblokem, s dvojblokem a s trojblokem. Druh obranné kombinace se vybírá hlavně podle hry soupeře (Buchtel a kol. 2006). Ve vrcholovém volejbale se nejčastěji vyskytují následující obranné kombinace. Rychlík středem sítě blokuje střední blokař a krajní hráči si hlídají svého příslušného krajního hráče. Zadní krajní hráči se většinou přibližují k útočné čáře, aby zvýšili úspěšnost obrany proti rychlíku. Obrana s trojblokem se realizuje v krajních úsecích sítě. Trojblok znamená dobrou obranu na síti, avšak na další tři hráče zbývá hodně volného prostoru, který musejí ubránit a spoléhají na prostor, který zakryje blok. Obranné kombinace s dvojblokem jsou použity většinou proti útokům soupeře vyšších nahrávek, avšak ty mohou být kratší. Realizují se většinou kombinace s jedním hráčem stabilně vykrývajícím prostor za blokem (2-1-3) nebo bez něj (2-0-4). Dalším druhem obranné kombinace je postavení při vykrývání vlastního smečáře, kdy proti dvojbloku nebo trojbloku je smečář vykrývá třemi, výjimečně dvěma hráči. (Buchtel, Některé poznatky z Mistrovství Evropy mužů 2005 ve volejbalu. In: *Športové hry*, 2006, roč. XI, č.1, 2006, str. 12-23)

3.4.3 Přípravné kombinace

Mezi přípravné kombinace řadíme postavení hráčů na příjem podání. „Úkolem těchto kombinací je umožnit postavením a rozmístěním hráčů vzhledem k jejich funkcím ve družstvu přesný příjem podání“ (Buchtel a kol., 2006, str.199). Vrcholová družstva většinou využívají variantu postavení 3-3, to znamená, že přijímají jen tři hráči (na rozdíl od výkonnostních, kde přijímá více hráčů) a to libero a další dva hráči, obvykle smečaři. (Buchtel a kol. 2006)

3.5 Systém hry

Systém hry je organizace herních činností družstva, a to jak obranných tak útočných, charakterizovaná složením družstva vzhledem ke specializaci hráčů, které pak určuje postavení hráčů v poli ale i výběr herních kombinací. (Buchtel a kol. 2006)

Základní členění systémů určuje poměr hráčů specializovaných na útočení a počet hráčů určených pro nahrávání. (Císař 2005) Volejbalová družstva mohou vybírat z více systémů hry, avšak systém hry je většinou určován podle herní vyspělosti družstva. Začátečnická družstva většinou využívají systém bez specializace funkcí hráčů. Zdatnější začátečnická družstva hrají systémem 4-2, kde družstvo hraje s dvěma nahrávači, jedním v přední řadě a druhým v zadní řadě, určitým přechodem mezi systémem 4-2 a systémem 5-1 vyspělých družstev je systém 6-2, kde se všichni tři hráči přední řady stávají útočníky a stěžejním nahrávačem je nahrávач zadní řady. Výhodou oproti systém 4-2 je, že tento systém umožňuje družstvu útočit ze všech tří postavení u sítě.

Vrcholová družstva využívají systému 5-1 s jedním nahrávačem, protože jak uvádí Císař (2005, s.140): „je snazší nalézt jednoho nadprůměrného nahrávачe než dva dobré se shodnou charakteristikou nahrávky. S jedním nahrávačem lze docílit dokonalejší souhry celého družstva, v útoku zcela jistě.“ V tomto systému hraje jeden nahrávач, dva smečaři, dva blokaři, jeden diagonální hráč a hráč libero, který je střídán za hráče zadní řady.

Tento systém tedy klade velké nároky na specialistu nahrávачe, který se stává lídrem a dirigující hráčem hry celého družstva. V dnešním vrcholovém volejbalu se rozdíly kvalit herních činností jednotlivce mezi specializacemi funkcí hráčů téměř neprojevují. Specializace se projevuje především v jejich hlavních úkolech a v jejich obvyklých postaveních. V zónách u sítě hrají v zóně 3 blokař, v zóně 4 smečař a v zóně 2 nahrávач. V postavení hraje úhlopříčně s nahrávačem diagonální hráč, který se v postavení u sítě přemísťuje většinou do zóny 2 nebo zůstává v zóně 4. V zadních zónách nepřijímá, ale právě ze zadních zón většinou útočí. (Buchtel, Některé poznatky z Mistrovství Evropy mužů 2005 ve volejbalu. In: *Športové hry*, 2006, roč. XI, č.1, 2006, s. 12-23)

3.6 Mistrovství Evropy ve volejbale mužů 2015

V Roce 2015 se ve dnech 9. -18. října konalo v Itálii a Bulharsku 29. Mistrovství Evropy ve volejbale mužů. ME se zúčastnilo celkem šestnáct reprezentačních družstev, které postoupili buď přímo z ME 2013 nebo z kvalifikace. Družstva byla rozdělena po čtyřech do čtyř základních skupin následovně: Skupina A: Česko, Nizozemsko, Bulharsko, Německo. Skupina B: Itálie, Estonsko, Chorvatsko, Francie. Skupina C: Slovinsko, Bělorusko, Polsko, Belgie a skupina D: Slovensko, Srbsko, Finsko, Rusko. Každá skupina hrála utkání v jiném pořadatelském městě. Skupina A- Sofia, B- Varna, C- Turín, D- Busto Arsizio.

Hrálo se systémem, kde v základních skupinách hrál „každý s každým“. Poslední čtvrté místo v základní skupině bylo nepostupové. Družstva na druhém a třetím místě se utkali 13. 10. v osmifinále, vyřazovacím způsobem o místo ve čtvrtfinále, které se konalo hned následující den. První družstvo ze skupiny rovnou postupovalo do čtvrtfinále. Osmifinále a čtvrtfinále se konalo v Sofii a Busto Arsizio. Vítězové ze čtvrtfinále postoupili do semifinále, které se hrálo 17.10 v Sofii. Vítězové následně hráli finále v Sofii 18.10, stejně tak jako poražení o 3. místo.

V základní skupině A postoupilo rovnou do čtvrtfinále bez jediné porážky Bulharsko. Na druhém místě skončilo družstvo Nizozemska, které prohrálo právě jen s Bulharskem. Na třetím místě Německo, které porazilo pouze družstvo České republiky. O postup z této skupiny se neprobojovalo pouze družstvo České republiky. Ve skupině B se na první postupové místo a s třemi vítězstvími dostalo družstvo Francie. Z druhého místa postoupila do osmifinále Itálie a z třetího Estonsko. Chorvatsko s třemi prohrami na ME skončilo. Skupinu C suverénně ovládlo bez jediné prohry družstvo Polska, do osmifinále se probojovala z druhého místa Belgie a z třetího Slovinsko. Bělorusko nepostoupilo. Ve skupině D se na prvním místě umístilo družstvo Ruska. S jednou prohrou na druhém místě Srbsko a na třetím místě Finsko. Jediným nepostupujícím družstvem z této skupiny bylo družstvo Slovenska.

Z vyřazovacího osmifinále z osmi družstev postoupili do čtvrtfinále Slovinsko, Srbsko, Německo a Itálie. Ve čtvrtfinále se tyto družstva setkali s prvními družstvy ze základních skupin. Slovinsko porazilo Polsko 3:2, Francie porazila Srbsko 3:1, Bulharsko přemohlo Německo 3:0 a Itálie vyhrála 3:0 nad Ruskem.

O Finále nebo o boj o třetí místo se rozhodovalo v semifinále. Slovinsko se proboujalo do finále výhrou nad Itálií 3:1 a Francie porazilo Bulharsko 3:2. O třetí místo tedy hrála Itálie s Bulharskem. Itálie výhrou 3:1 obsadila na ME třetí místo. 18. října v Sofii vyhrálo družstvo Francie ve finálovém utkání zcela jednoznačně na sety 3:0 ale bodově celkem vyrovnaně nad Slovinskem a Francie se tak stala Mistry Evropy.

3.7 Program Data Video

Data Video je jedním ze softwarových programů společnosti Data Project. Počítačová společnost Data Project zaměřuje svoji činnost na vývoj softwaru a zpravodajství ve volejbalovém odvětví. Převážná většina volejbalových družstev, jejich trenérů, statistiků ale i různých volejbalových organizací, které pracují s volejbalovými daty, využívá právě jejich produktů a služeb hlavně pro statistiku, analyzování videa a dalších produktů a činností, v kterých se společnost Data Project orientuje.

Data Video má více funkcí, ale hlavně nám díky schopnosti synchronizace videa utkání a statistického zápisu, který statistik zapisuje přímo během utkání, umožňuje provádět kvalitní video analýzu. Ta nám umožňuje sledovat a analyzovat námi vybrané momenty ve hře. Po synchronizaci statistického zápisu a videa máme možnost vybrat v nabídce otevření „new analysis“ neboli okno pro zadání nové analýzy. Do pojmenovaných kolonek se zadávají kódy podle toho, co chceme sledovat. Kódy se skládají ze znaků, které můžeme do kódu různě kombinovat. Každý znak určuje něco jiného, např. družstvo, nebo i jednotlivého hráče, herní kombinaci, příslušnou rotaci, určitý set, všechny situace, nebo jen ty, z kterých družstvo získalo bod apod. (Vybrané znaky a jejich vysvětlení najdeme v Tabulce 1.) Následně máme možnost po námi zvoleném nastavení sledovat tyto situace ve vygenerovaných video situacích, které si můžeme v libovolném pořadí přehrávat. U každého vygenerovaného videa s danou herní situací vidíme znaky, které nám říkají, v jakém setu se nacházejí, o jakou situaci se jedná, úspěšnost nebo jaký hráč činnost provádí, apod.

Tabulka 1: Vybrané znaky a kódy a jejich vysvětlení

S	Podání (Serve)	M	Skákané plachtící podání
		Q	Smečované podání
B	Blok (B lock)		
A	Útok (A ttack)	X1, X7, XC	středem sítě prvním sledem
		X5, X6, X8	po rychlé nahrávce do kůlu
		V5, V6, V8, V9	z vysoké nahrávky
		XP	z druhého sledu- "pipe"
		T, PP	ulití útočníků, nahrávače
#	Získaný bod činností		

4 CÍLE A ÚKOLY PRÁCE, VÝZKUMNÉ OTÁZKY

4.1 Cíle práce

Hlavním cílem této práce bylo zjistit, jakými finálními herními činnostmi a jakým jejich podílem dosáhla vybraná reprezentační družstva bodů ve vítězných setech na Mistrovství Evropy mužů 2015. Dalším cílem bylo tyto družstva mezi sebou, z hlediska vyhraných bodů, porovnat.

4.2 Úkoly práce

Hlavními úkoly vedoucí ke splnění cíle této práce, jsou:

- 1) Zaměřit se na tři finální herní činnosti- podání, útok a blok, které byly rozhodující při získávání bodu při vyústění herních kombinací a zjistit, z jaké části se podílely na celkovém počtu vyhraných bodů za set.
- 2) Analyzovat videozáznam
- 3) Zpracovat výsledky analýzy videozáznamu
- 4) Porovnat výsledky jednotlivých týmů mezi sebou

4.3 Výzkumné otázky

- 1) Jakými finálními herními činnostmi získala jednotlivá družstva body ve svých vyhraných setech?
- 2) Z jaké části se podílely tyto činnosti na výhře setu, popřípadě celého utkání?
- 3) Jaký je rozdíl mezi vybranými družstvy ve způsobu získávání bodů ve vyhraných setech?

5 METODIKA PRÁCE

5.1 Popis sledovaného souboru

Sledovaný soubor tvoří čtyři národní volejbalová družstva. Družstvo České republiky, Holandska, Ruska a Německa. Každé ze zmiňovaných družstev se zúčastnilo Mistrovství Evropy ve volejbale mužů 2015. Do obsahu sledování bylo po konzultaci vhodného množství zařazeno dohromady dvanáct vyhraných setů. Každému ze čtyř vybraných družstev náleží tři sety, které jsou předmětem sledování.

Vzhledem k české národnosti převážné většiny čtenářů této práce, bylo družstvo České republiky vybráno zcela záměrně. Do tohoto sledování byly další tři družstva vybrány buď díky dlouholeté úspěšnosti v evropském volejbale nebo kvůli spojitosti s družstvem České republiky na ME 2015. Dalším rozhodujícím faktorem ve výběru byla možnost získání videozáznamů.

5.2 Použité metody

Pro výzkum byly zvoleny metody analýza videozáznamu, metoda četnosti a následně metoda komparace.

5.2.1 Analýza videozáznamu

Analýza videozáznamu je metoda přímého pozorování, kde dochází k postupnému rozboru daného objektu (v této práci daných situací) na dílčí části.

K bezchybné, rychlejší a názornější analýze vybraných videí z ME 2015 byl doporučen a následně použit počítačový program Data Video 2007, který mi byl poskytnut k zapůjčení ke sběru dat.

Analyzovány byly od každého družstva tři vyhrané sety. Počet analyzovaných setů považuji za dostačující, jelikož si myslím, že způsob minimálně 75 vyhraných bodů za tři sety u každého družstva mají dostatečnou vypovídající hodnotu. Uvažuji tak dle své hráčské zkušenosti i dle rad zkušených trenérů.

Sledovány byly herní kombinace a hlavně vybrané finální herní činnosti, které se podílely na získání bodu. Ty jsem rozdělila do třech hlavních tříd- podání, útok a blok.

Podání bylo, podle způsobu provedení, rozřazeno do dalších dvou podtříd, a to:

- vrchní podání smečované ve výskoku
- vrchní podání plachtící ve výskoku.

Útok je rozdělen do pěti podtříd podle způsobu vyústění útočné kombinace, která se skládá z finálních částí kombinace a to nahrávkou a útočným úderem. Každá z následujících pěti podtříd útoku se dá rozdělit ještě na další způsoby zakončení útoku. V této práci ale není útok rozebírán tak podrobně, a proto každá z podtříd zmíněná níže zahrnuje všechny další podrobnější vyústění herních útočných kombinací, které pod ni spadají. Podtřídy vyústění útočných kombinací, podle způsobu provedení nahrávky a útočného úderu jsou:

- středem sítě prvním sledem
- z rychlé nahrávky k okraji sítě
- z vysoké nahrávky
- z druhého sledu- „pipe“
- ulití (útočníků i nahrávačů)

Podtřídy bloku jsou děleny podle toho, kolik hráčů se podílelo na úspěšném bloku. Podtřídy bloku jsou děleny na:

- jednoblok
- dvojblok
- trojblok

Zbylé vyhrané body v setu, které nespádají ani do jedné ze tříd podání, útok, blok, jsou získané díky chybě soupeře.

5.2.2 Metoda četnosti

Touto metodou byla zjištěna četnost- počet prvků neboli vyhraných bodů, které spadají pod již zmiňované třídy a podtřídy.

Absolutní četnost nám udává počet prvků v určité třídě nebo podtřídě. Ve zpracování výsledků této práce to znamená určit počet jednotlivých vyhraných bodů spadajících pod určitou podtřídou nebo třídu.

Jelikož počet vyhraných bodů ve třídách zjistíme součtem vyhraných bodů v jejich podtřídách, využijeme Kumulativní četnost. Absolutní hodnota kumulativní četnosti je pak součet všech hodnot všech absolutních četností daných podtříd. V této práci byla tato metoda využita pro zjištění počtu celkových bodů ve třídách a to součtem bodů v podtřídách do ní spadajících.

Podruhé byla kumulativní četnost použita pro zjištění absolutního počtu bodů, ale i procentuálního podílu bodů, ve všech třídách na celkovém počtu získaných bodů za set. Tento součet počtu bodů ve třídách nám zároveň slouží jako kontrola výsledků, protože kumulativní četnost je vždy 100% a proto celkový součet všech bodů za všechny třídy, včetně získaných bodů díky chybě soupeře, musí být zároveň celkový počet vyhraných bodů za set.

5.2.3 Metoda komparace

Základní údaje získané video analýzou a následnou metodou četnosti můžeme pro další úkol a cíl práce využít ke komparaci. Komparace je srovnání a patří mezi základní metody hodnocení.

Komparace byla využita ke srovnávání výsledků jednotlivých družstev. Byly porovnány procentuální podíly jednotlivých finálních herních činností podílejících se na výhře setu.

5.3 Sběr a analýza dat

Data k této bakalářské práci jsem získávala díky zapůjčenému programu Data Video 2007, který mi pomohl ke kvalitnější video analýze. K této video analýze bylo nadále kromě programu potřeba opatřit video záznamy z utkání vybraných družstev a zároveň podrobné záznamy statistiků z těchto utkání. Potřebné soubory jsem nahrála do programu a následně volila vhodný postup vedoucí ke sběru dat. U každého družstva a každého utkání jsem zadávala do programu příslušné kombinace znaků a kódů (jejich přehled v kapitole Data video 2007), podle toho, kterou herní situaci jsem chtěla

zobrazit. Všechny situace jsem sledovala, určovala jejich druh a zapisovala jejich četnosti. Následně jsem data z různých podkategorií sčítala a rozřazovala do mnou předem určených kategorií. Např. zjištěná a sečtená data z útoku středem sítě prvním sledem z různých nahrávek sečtena dohromady a zařazena do kategorie útok- středem sítě prvním sledem. Takto zpracovaná data byla následně dále zpracována do přehledných tabulek a grafů. Následně byla data jednotlivých družstev metodou komparace porovnána.

6 VÝSLEDKY A DISKUSE

6.1 Družstvo České republiky

Díky účasti Českého družstva na ME, se dá tvrdit, že patří mezi šestnáct nejlepších reprezentačních družstev mužů v Evropě. V celku kvalitní umístění z posledních let to jen dokazují. Letošní 13. místo na ME 2015, 16. na ME 2013, 10. na ME 2011 a dokonce 10. Místo na MS v roce 2010. I přesto se dříve reprezentačním mužským družstvům České republiky vedlo ještě lépe. Vítěznou érou procházela naše reprezentační družstva od roku 1948 do roku 1971, kdy jsme na mistrovstvích Evropy i Světa neskončili hůře než druzí, s výjimkou pátého místa na ME v roce 1963. V roce 1964 jsme dokonce na Olympijských hrách v Tokiu vybojovali stříbrné medaile a roku 1968 třetí místo na Olympijských hrách v Mexiku. I po této éře si naše družstvo vedlo velmi dobře, i když naše poslední medailové umístění bylo roku 1985 na ME v Nizozemsku, kde se tehdy ještě československé družstvo umístilo na druhém místě.

6.1.1 ME 2015

Na ME bylo družstvo České republiky zařazeno do základní skupiny A, která hrála utkání v Sofii. V této skupině se bohužel družstvo neprobojovalo na postupová místa a skončilo bez jediné výhry a s třemi prohrami na čtvrté nepostupové pozici, stejně jako družstvo Chorvatska, Slovenska a Běloruska. Díky jednomu bodu a poměrem vyhraných a prohraných setů 3:9, skončilo na celkovém 13. místě.

V prvním utkání, které bylo odehráno 9. října, podlehl družstvu Nizozemska 1:3 na sety, kde pouze ve třetím setu zvítězilo. Výsledky setů na body byly následující: 21:25, 17:25, 25:20 a 18:25. Den poté se sehrálo utkání s Bulharskem, kde už se českému družstvu vedlo lépe, ale po vyrovnaném boji 2:2 na sety rozhodl pátý set o vítězství Bulharska 3:2 na sety. Poslední utkání rozhodovalo o postupujícím a nepostupujícím družstvu. Toto utkání vyhrálo a do osmifinále tak postoupilo družstvo Německa a to suverénním vítězstvím ve všech třech setech. Česká republika prohrála s Německem 14:25, 14:25 a 16:25 na body.

6.1.2 Analýza vyhraných setů

Utkání č.1: CZE (Česká republika)x BUL (Bulharsko)

Soupeř: Bulharsko

Výsledek utkání: 2:3

Datum: 10. října

Analyzované sety: první, druhý

První a druhý analyzovaný vyhraný set České republiky byl součástí utkání s družstvem Bulharska. Toto utkání se hrálo v základní skupině v Sofii, a pro obě družstva to bylo v pořadí druhé utkání na ME. Bylo odehráno pět setů s výsledkem 25:19, 20:25, 25:16, 19:25 a 9:15. O vítězství utkání nakonec rozhodl pátý set. V tomto utkání prohrálo české družstvo poměrem 2:3 na sety.

Utkání č.2: CZE x NED (Nizozemsko)

Soupeř: Nizozemsko

Výsledek utkání: 1:3

Datum: 10. října

Analyzovaný set: třetí

Třetí analyzovaný set vyhrálo družstvo České republiky s družstvem Nizozemska poměrem 25:20. Celkově ale v tomto utkání zvítězilo družstvo Nizozemska poměrem 3:1 na sety. S Nizozemskem tedy byly odehrány čtyři sety, a to s výsledkem 21:25, 17:25, 25:20 a 18:25. Toto utkání bylo prvním v základní skupině.

První vyhraný set

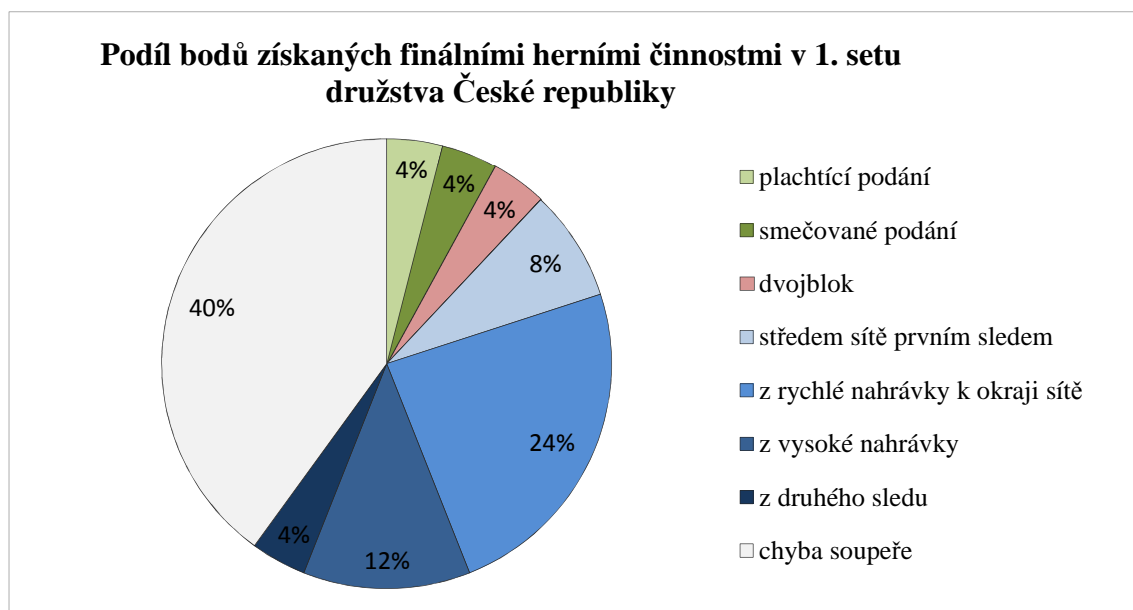
Utkání 1: CZE x BUL

Výsledek: 25:19

V tomto setu vyhrálo družstvo České republiky nad družstvem Bulharska poměrem 25:19. Četnost vyhraných bodů a rozřazení vyhraných bodů pod finální herní činnosti (f.č.) můžeme vidět v tabulce. č. 2 a jejich podíl na obr.2.

Tabulka č. 2: Četnost bodových finálních činnosti České republiky v prvním analyzovaném setu

<i>Třída (f.č.)</i>	<i>Podtřída (upřesnění HČJ, herní kombinace)</i>	<i>Body</i>
Podání	plachtící	1
	smečované	1
	celkem	2
Blok	jednoblok	0
	dvojblok	1
	trojblok	0
	celkem	1
Útok	středem sítě prvním sledem	2
	z rychlé nahrávky k okraji sítě	6
	z vysoké nahrávky	3
	z druhého sledu	1
	ulití	2
	celkem	12, z toho 2 ulití
Celkem f.č.		15
Chyby soupeře		10
Body celkem		25

Obr. 2: Podíl bodů získaných finálními herními činnostmi v 1. setu družstva České Republiky

Druhý vyhraný set

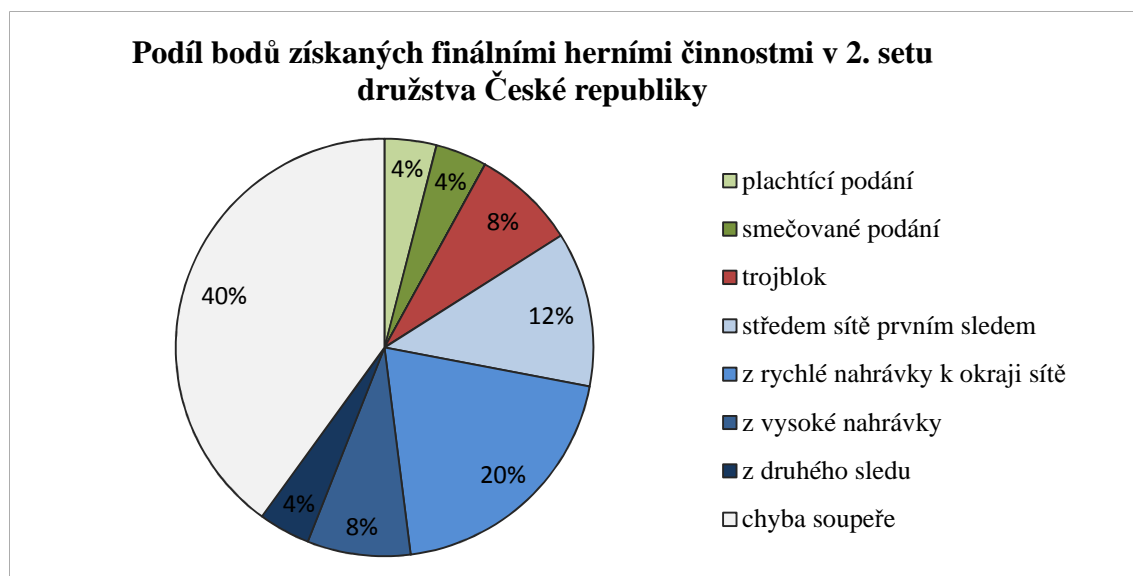
Utkání 1: CZE x BUL

Výsledek: 25:16

V druhém analyzovaném setu přemohlo družstvo České republiky družstvo Bulharska poměrem 25:16. Četnost vyhraných bodů a rozřazení vyhraných bodů pod finální herní činnosti můžeme vidět v tabulce č 3 a jejich podíl na obr. 3.

Tabulka č. 3: Četnost bodových finálních činnosti České republiky v druhém analyzovaném setu

<i>Třída (f.č.)</i>	<i>Podtřída (upřesnění HČJ, herní kombinace)</i>	<i>Body</i>
Podání	plachtící	1
	smečované	1
	celkem	2
Blok	jednoblok	0
	dvojblok	0
	trojblok	2
	celkem	2
Útok	středem sítě prvním sledem	3
	z rychlé nahrávky k okraji sítě	5
	z vysoké nahrávky	2
	z druhého sledu	1
	ulití	0
	celkem	11
Celkem f.č.		15
Chyby soupeře		10
Body celkem		25

Obr. 3: Podíl bodů získaný finálními herními činnostmi v 2. setu družstva České republiky.

Třetí vyhraný set

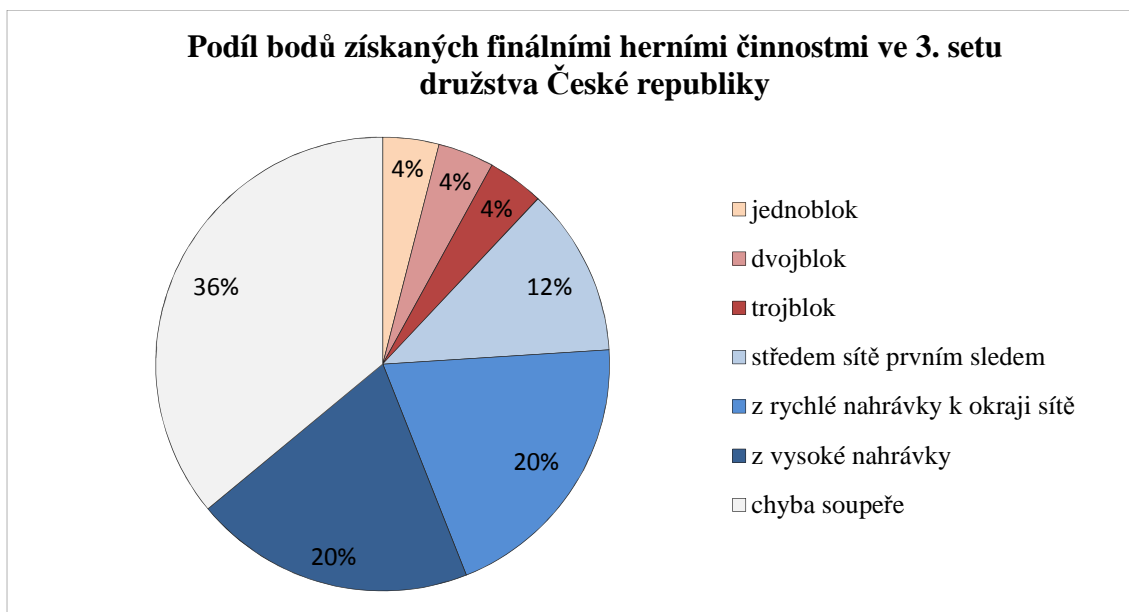
Utkání 2: CZE x NED

Výsledek: 25:20

Třetí analyzovaný set vyhrálo družstvo České republiky nad družstvem Bulharska poměrem 25:20. Četnost vyhraných bodů a rozřazení vyhraných bodů pod finální herní činnosti můžeme vidět v tab. č. 4 a jejich podíl na obr. 4.

Tabulka č. 4: Četnost bodových finálních činnosti České republiky ve třetím analyzovaném setu

<i>Třída (f.č.)</i>	<i>Podtřída (upřesnění HČJ, herní kombinace)</i>	<i>Body</i>
Podání	plachtící	0
	smečované	0
	celkem	0
Blok	jednoblok	1
	dvojblok	1
	trojblok	1
	celkem	3
Útok	středem sítě prvním sledem	3
	z rychlé nahrávky k okraji sítě	5
	z vysoké nahrávky	5
	z druhého sledu	0
	ulití	2
	celkem	13, z toho 2 ulití
Celkem f.č.		16
Chyby soupeře		9
Body celkem		25

Obr 4.: Podíl bodů získaný finálními herními činnostmi ve 3. setu družstva České republiky

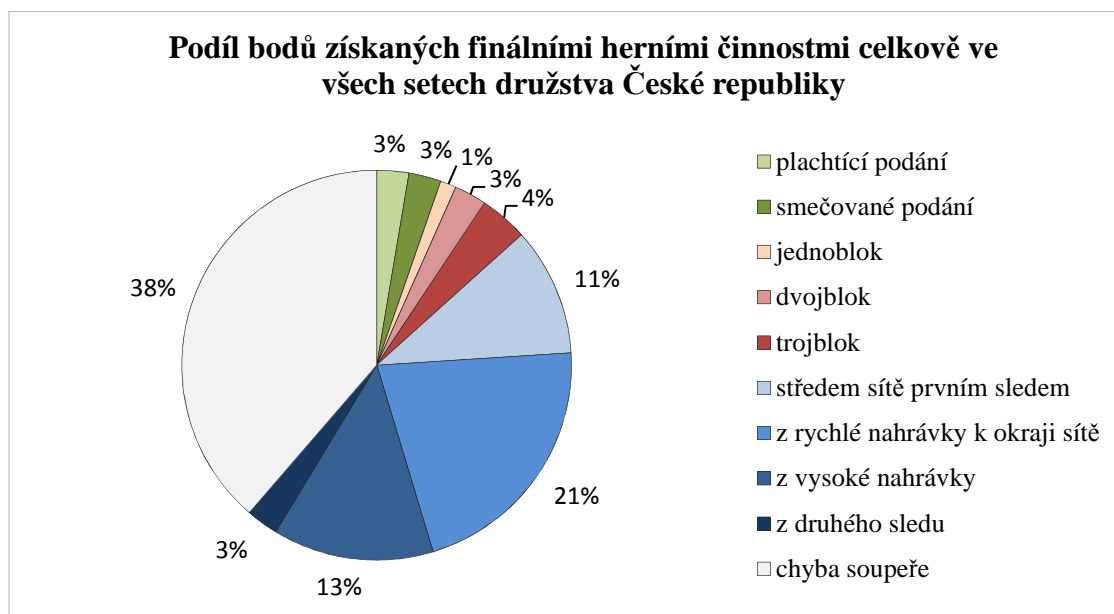
Vyhrané sety celkově

Tab. č. 5 nám názorně ukazuje srovnání četnosti bodů jednotlivých finálních činností v jednotlivých setech ale také zobrazuje četnost a procentuální zastoupení bodů za všechny tři analyzované sety dohromady, což je názorněji zobrazeno na obr. 5, Procentuální zastoupení je důležitý ukazatel pro srovnání všech analyzovaných družstev.

Podle předpokladu tvoří ve všech setech největší podíl ze všech finálních činností právě útok, poté blok a nejmenší podíl tvoří podání. Body z podání byly celkově získané vyrovnaným poměrem plachtícím a smečovaným podáním. Blokem bylo získáno méně bodů, než je obecný průměr, tak jako body z útoku. Je to způsobeno hlavně velkým poměrem bodů získaných díky chybě soupeře. Nejvíce bodů z bloku bylo celkově z trojbloku. Útokem získalo družstvo nejvíce bodů, když byl útočný úder provedený z rychlé nahrávky do kůlu, a to jak v každém setu, tak celkově. Nejméně naopak útokem z druhého sledu.

Tabulka č. 5: Přehled četností finálních herních činností v setech družstva České republiky

Třída (f.č.)	Podtřída (upřesnění HČJ, herní kombinace)	Body				% z celkového počtu bodů
		První set	Druhý set	Třetí set	Celkem všechny sety	
Podání	plachtící	1	1	0	2	2,7
	smečované	1	1	0	2	2,7
	celkem	2	2	0	4	5,3
Blok	jednoblok	0	0	1	1	1,3
	dvojblok	1	0	1	2	2,7
	trojblok	0	2	1	3	4,0
	celkem	1	2	3	6	8,0
Útok	Středem sítě prvním sledem	2	3	3	8	10,7
	Z rychlé nahrávky k okraji sítě	6	5	5	16	21,3
	Z vysoké nahrávky	3	2	5	10	13,3
	Z druhého sledu	1	1	0	2	2,7
	Ulití	2	0	2	4	5,4
	celkem	12 (2)	11	13 (2)	36 (4)	48,0 (5,4)
Celkem f.č.		15	15	16	46	61,3
Chyba soupeře		10	10	9	29	38,7
Body celkem		25	25	25	75	100

Obr. 5: Podíl bodů získaných finálními herními činnostmi celkově ve všech setech družstva České republiky

6.2 Družstvo Nizozemska

V dnešní době patří nizozemská volejbalová reprezentace mezi kvalitní volejbalová družstva Evropy, které se většinou kvalifikují na ME a umisťují se skoro pravidelně kolem desátého místa. Medailová éra Nizozemska byla v devadesátých letech, kdy nizozemské družstvo patřilo dokonce mezi nejlepší světová družstva a sbíralo medaile na Evropských i světových šampionátech. V roce 1992 vybojovalo stříbrnou a čtyři roky nato dokonce zlatou medaili na olympijských hrách.

6.2.1 ME 2015

Družstvo Nizozemska hrálo v základní skupině A, stejně jako Česká republika. Nizozemsko ale vyhrálo dvě ze tří utkání a to s Českou republikou, kde ztratilo pouze jeden set a s Německem se ztrátou dvou setů. Ve třetím utkání bojovalo o první příčku s Bulharskem, avšak po vyrovnaném poměru 2:2 na sety poslední pátý set vyhrálo Bulharsko a utkání tak Nizozemsko prohrálo 2:3 na sety. Tímto boj o první místo ve skupině skončil a Nizozemsko bralo druhé místo ve skupině a postoupilo do osmifinále, kde prohrálo se Slovinskem 0:3 a jeho účast na ME tak skončila. I přesto se dá říci, když se podíváme na poměr vyhraných a prohraných setů, že mělo kvalitní výsledky. Poměrem 8:9 skončilo družstvo Nizozemska na 10. místě.

6.2.2 Analýza vyhraných setů

Utkání: NED x CZE

Soupeř: Česká republika

Výsledek utkání: 3:1

Datum: 9. října

Všechny následující analyzované vyhrané sety družstva Nizozemska byly součástí utkání s družstvem České republiky. Nizozemsko vyhrálo nad Českou republikou poměrem 3:1 na sety. Bodově vypadaly čtyři sety následovně: 25:21, 25:17, 20:25 a 25:18. Utkání bylo odehráno jako první v základní skupině A.

První vyhraný set

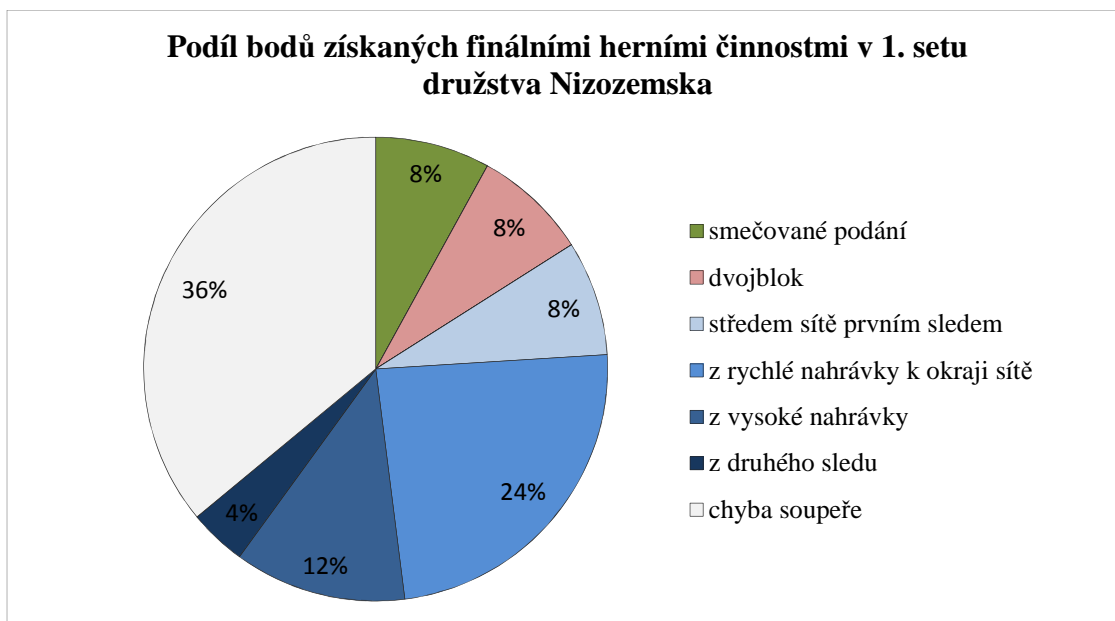
Utkání: NED x CZE

Výsledek: 25:21

První analyzovaný set nizozemského družstva byl zároveň prvním setem v utkání. Nizozemsko přemohlo v tomto setu Českou republiku poměrem 25:21 na body. Četnost vyhraných bodů a rozřazení vyhraných bodů pod finální herní činnosti můžeme vidět v tab. č. 6 a jejich podíl na obr.6.

Tabulka č. 6: Četnost bodových finálních činnosti Nizozemska v prvním analyzovaném setu

<i>Třída (f.č.)</i>	<i>Podtřída (upřesnění HČJ, herní kombinace)</i>	<i>Body</i>
Podání	plachtící	0
	smečované	2
	celkem	2
Blok	jednoblok	0
	dvojblok	2
	trojblok	0
	celkem	2
Útok	středem sítě prvním sledem	2
	z rychlé nahrávky k okraji sítě	6
	z vysoké nahrávky	3
	z druhého sledu	1
	ulití	0
	celkem	12
Celkem f.č.		16
Chyby soupeře		9
Body celkem		25

Obr. 6.: Podíl bodů získaných finálními herními činnostmi v 1. setu družstva Nizozemska

Druhý vyhraný set

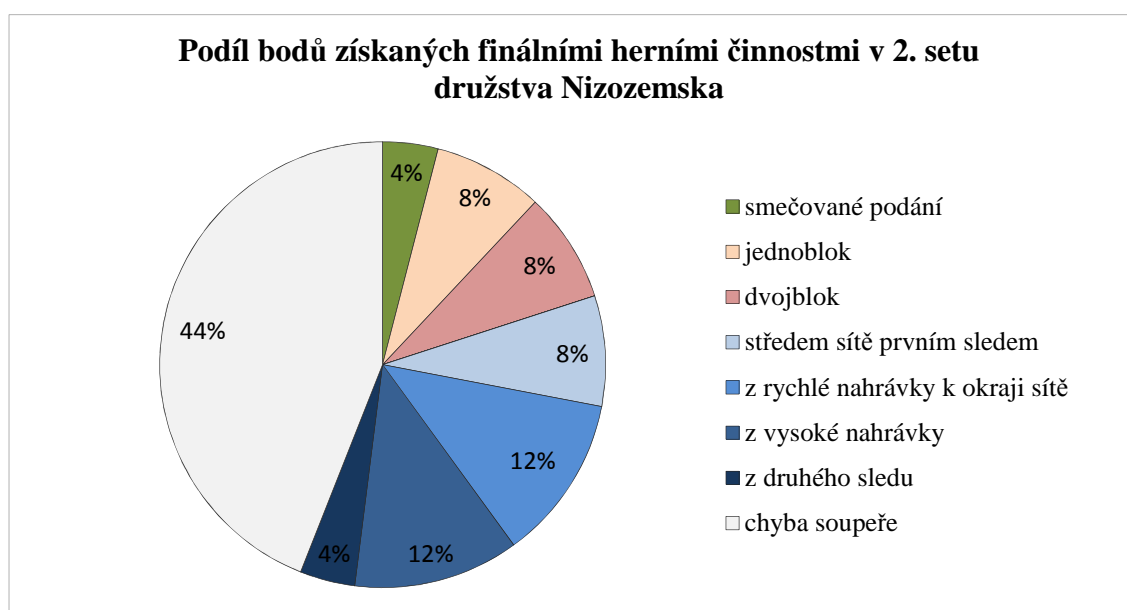
Utkání: NED x CZE

Výsledek: 25:17

Druhý analyzovaný set družstva Nizozemska byl zároveň i druhý odehraný a vítězný set s družstvem České republiky. Nizozemsko zvítězilo v tomto setu poměrem 25: 17 na body. Četnost vyhraných bodů a rozřazení vyhraných bodů pod finální herní činnosti můžeme vidět v tab.č. 7 a jejich podíl na obr. 7.

Tabulka č. 7: Četnost bodových finálních činností Nizozemska v druhém analyzovaném setu

<i>Třída (f.č.)</i>	<i>Podtřída (upřesnění HČJ, herní kombinace)</i>	<i>Body</i>
Podání	plachtící	0
	smečované	1
	celkem	1
Blok	jednoblok	2
	dvojblok	2
	trojblok	0
	celkem	4
Útok	Středem sítě prvním sledem	2
	Z rychlé nahrávky k okraji sítě	3
	Z vysoké nahrávky	3
	Z druhého sledu	1
	Ulití	3
	celkem	9, z toho 3 ulití
Celkem f.č.		14
Chyby soupeře		11
Body celkem		25

Obr. 7: Podíl bodů získaných finálními herními činnostmi v 2. setu družstva Nizozemska

Třetí vyhraný set

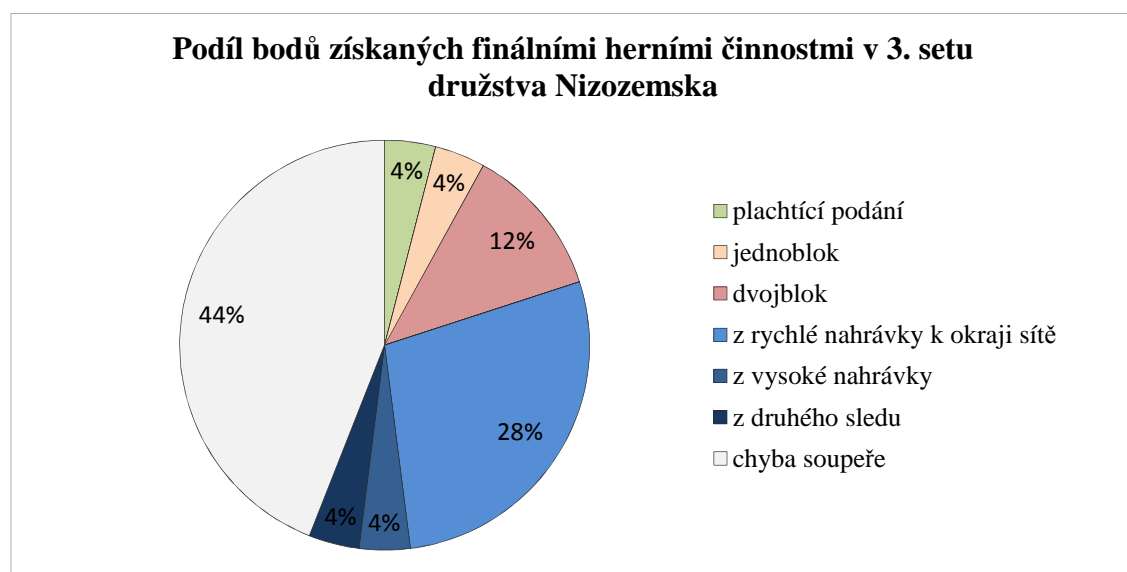
Utkání: NED x CZE

Výsledek: 25:18

Třetí analyzovaný vítězný set Nizozemska byl odehrán jako čtvrtý a zároveň jako poslední v pořadí v utkání s družstvem České republiky. Nizozemské družstvo zvítězilo poměrem 25:18 na body. Četnost vyhraných bodů a rozřazení vyhraných bodů pod finální herní činnosti můžeme vidět v tab.č. 8 a jejich podíl na obr. 8.

Tabulka č. 8: Četnost bodových finálních činnosti Nizozemska v třetím analyzovaném setu

<i>Třída (f.č.)</i>	<i>Podtřída (upřesnění HČJ, herní kombinace)</i>	<i>Body</i>
Podání	plachtící	1
	smečované	0
	celkem	1
Blok	jednoblok	1
	dvojblok	3
	trojblok	0
	celkem	4
Útok	středem sítě prvním sledem	0
	z rychlé nahrávky k okraji sítě	7
	z vysoké nahrávky	1
	z druhého sledu	1
	ulití	5
	celkem	9, z toho 5 ulití
Celkem f.č.		14
Chyby soupeře		11
Body celkem		25

Obr. 8: Podíl bodů získaných finálními herními činnostmi v 3. setu družstva Nizozemska

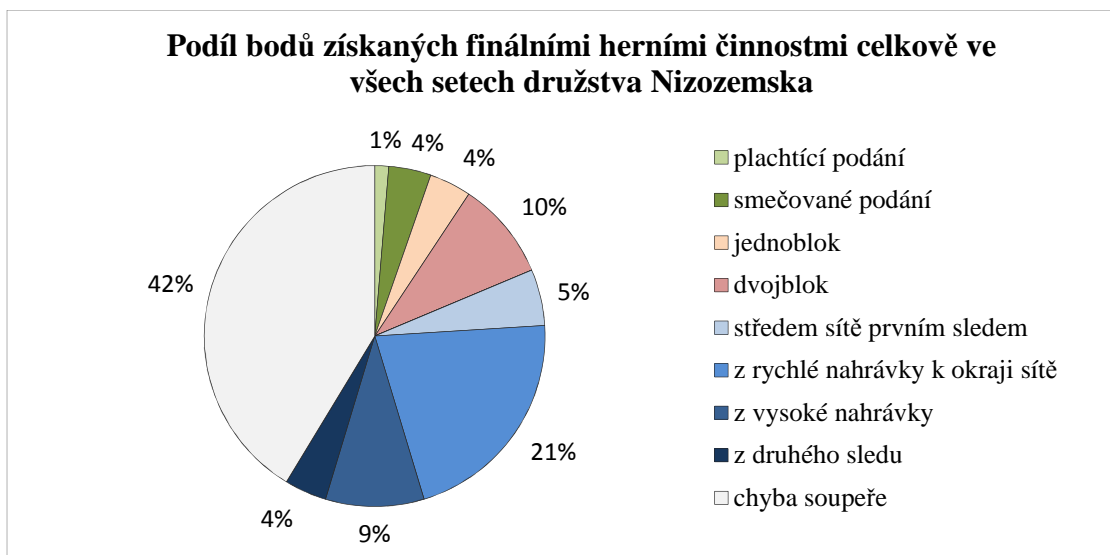
Vyhrané sety celkově

Srovnání a shrnutí všech tří vítězných setů nizozemského družstva ukazuje tab. č. 9. Znárodnuje srovnání četnosti bodů jednotlivých finálních činností v každém setu, ale také zobrazuje četnost a procentuální zastoupení bodů za všechny tři analyzované sety dohromady (obr. 9), což je důležitý ukazatel pro srovnání všech analyzovaných družstev.

Nejvíce bodů získalo nizozemské družstvo z útoku, a to především z rychlé nahrávky k okraji sítě, nejméně pak z druhého sledu, tzv. „pipe“. Docela velké procento, a hlavně ve třetím setu tvoří útok provedený ulitím. Blokem získalo družstvo nejvíce bodů dvojblokem, naopak trojblokem nebodovalo družstvo za tři sety ani jednou. Což ale může být ovlivněno nízkým výskytem trojbloku, kvůli nízkému výskytu útoku soupeře z vysoké nahrávky, který se většinou trojblokem blokuje. Družstvo získalo body převážně smečovaným podáním.

Tabulka č. 9: Přehled četností finálních herních činností v setech družstva Nizozemska

Třída (f.č.)	Podtřída (upřesnění HČJ, herní kombinace)	Body				% z celkového počtu bodů
		První set	Druhý set	Třetí set	Celkem všechny sety	
Podání	plachtící	0	0	1	1	1,3
	smečované	2	1	0	3	4,0
	celkem	2	1	1	4	5,3
Blok	jednoblok	0	2	1	3	4,0
	dvojblok	2	2	3	7	9,3
	trojblok	0	0	0	0	0,0
	celkem	2	4	4	10	13,3
Útok	středem sítě prvním sledem	2	2	0	4	5,33
	z rychlé nahrávky k okraji sítě	6	3	7	16	21,3
	z vysoké nahrávky	3	3	1	7	9,3
	z druhého sledu	1	1	1	3	4,0
	ulití	0	3	5	8	10,7
	celkem	12	9(3)	9(5)	30(8)	40,0
Celkem f.č.		16	14	14	44	58,7
Chyba soupeře		9	11	11	31	41,3
Body celkem		25	25	25	75	100,0

Obr 9: Podíl bodů získaných finálními herními činnostmi celkově ve všech setech družstva Nizozemska

6.3 Družstvo Ruska

Rusko, jež je nástupcem dřívějšího SSSR, má roli suveréna, který obsadil první příčku v dlouhodobém sledování úspěšnosti týmů na mistrovství Evropy, mistrovství světa i olympijských her z hlediska počtu získaných medailí. Ze statistik je vidět, že přibližně do roku 1990 si vedlo lépe, přesto ale dnes patří ruská volejbalová reprezentace spolu především s Brazílií, Polskem a Itálií mezi světovou špičku, která vládne dnešnímu volejbalovému světu.

6.3.1 ME 2015

Na ME si družstvo Ruska vedlo ze všech čtyř srovnávaných družstev nejlépe, skončilo na celkovém 6. místě. Družstvo Ruska hrálo v základní skupině D, která hrála utkání v Busto Arsizio. Společně s Ruskem bojovali v základní skupině o postup také družstva Slovenska, Finska a Srbska, ale jen ruské družstvo bez jediné prohry postoupilo jako jediné z prvního místa rovnou do čtvrtfinále. V základní skupině porazilo Slovensko i Finsko 3:0 a se Srbskem ztratilo pouze jediný set a vyhrálo 3:1. I když ruské družstvo bylo v základní skupině naprosto suverénní, ve čtvrtfinále se utkalo o postup do semifinále s Itálií a ta jej přemohla 3:0. Tímto utkáním účast Ruska na ME skončila.

6.3.2 Analýza vyhraných setů

Utkání: RUS (Rusko) x SRB (Srbsko)

Soupeř: Srbsko

Výsledek utkání: 3:1

Datum: 11. října

Družstvo Ruska se stalo vítězem v utkání se Srbskem. Jednoznačně zvítězilo poměrem 3:1 na sety. Utkání se hrálo v základní skupině D. Bodově vypadaly sety v utkání následovně: 25:23, 21:25, 25:18, 25:20. V základní skupině bylo toto utkání jediné, kde ruské družstvo ztratilo set. Všechny tři vítězné sety jsou níže analyzovány.

První vyhraný set

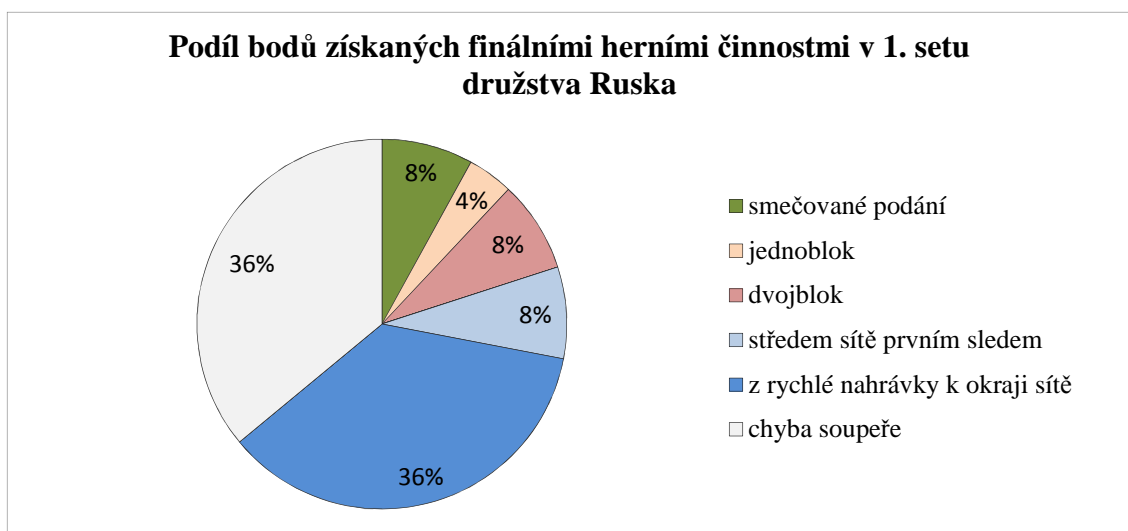
Utkání: RUS x SRB

Výsledek: 25:23

První hraný set s družstvem Srbska vyhrálo družstvo Ruska poměrem 25:23 na body. Četnost vyhraných bodů a rozřazení vyhraných bodů pod finální herní činnosti můžeme vidět v tab. č. 10 a jejich podíl na obr.10.

Tabulka č. 10: Četnost bodových finálních činnosti Ruska v prvním analyzovaném setu

<i>Třída (f.č.)</i>	<i>Podtřída (upřesnění HČJ, herní kombinace)</i>	<i>Body</i>
Podání	plachtící	0
	smečované	2
	celkem	2
Blok	jednoblok	1
	dvojblok	2
	trojblok	0
	celkem	3
Útok	středem sítě prvním sledem	2
	z rychlé nahrávky k okraji sítě	9
	z vysoké nahrávky	0
	z druhého sledu	0
	ulití	0
	celkem	11
Celkem f.č.		16
Chyby soupeře		9
Body celkem		25

Obr 10: Podíl bodů získaných finálními herními činnostmi v 1. setu družstva Ruska

Druhý vyhraný set

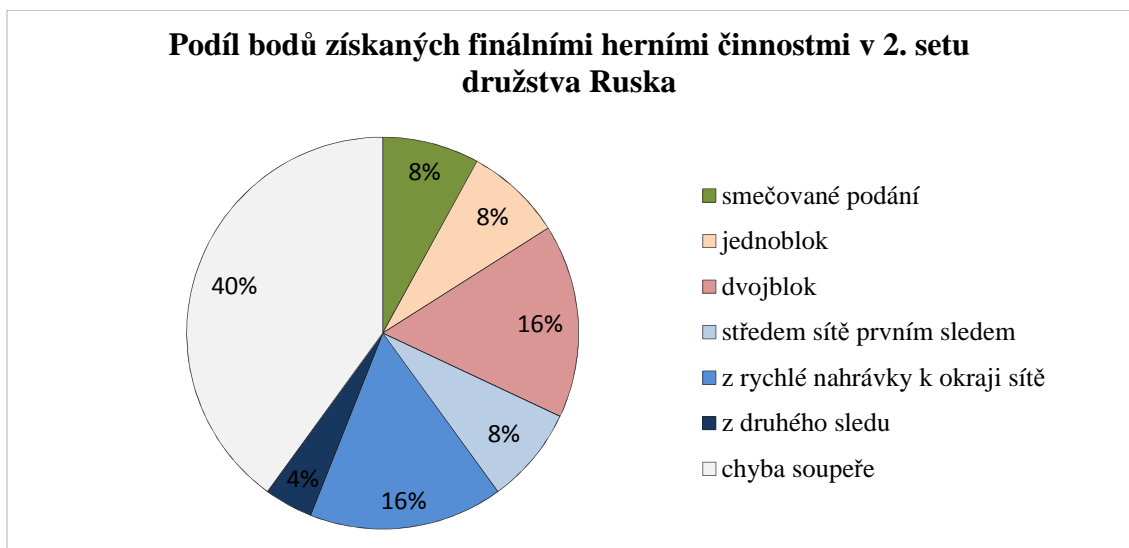
Utkání: RUS x SRB

Výsledek: 25:18

Tento set byl se Srbskem odehraný jako třetí. Rusko v tomto setu přemohlo Srbsko poměrem 25:18 na body. Četnost vyhraných bodů a rozřazení vyhraných bodů pod finální herní činnosti můžeme vidět v tab. č. 11 a jejich podíl na obr. 11.

Tabulka č. 11: Četnost bodových finálních činnosti Ruska v druhém analyzovaném setu

<i>Třída (f.č.)</i>	<i>Podtřída (upřesnění HČJ, herní kombinace)</i>	<i>Body</i>
Podání	plachtící	0
	smečované	2
	celkem	2
Blok	jednoblok	2
	dvojblok	4
	trojblok	0
	celkem	6
Útok	středem sítě prvním sledem	2
	z rychlé nahrávky k okraji sítě	4
	z vysoké nahrávky	0
	z druhého sledu	1
	ulití	3
	celkem	7, z toho 3 ulití
Celkem f.č.		15
Chyby soupeře		10
Body celkem		25

Obr. 11: Podíl bodů získaných finálními herními činnostmi v 2. setu družstva Ruska

Třetí vyhraný set

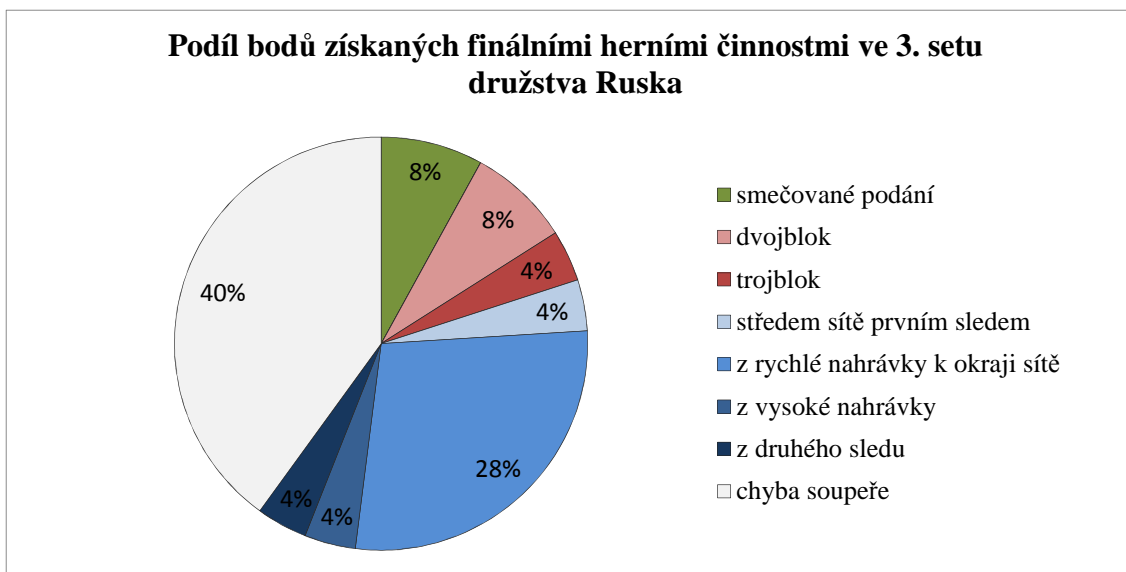
Utkání: RUS x SRB

Výsledek: 25:20

Třetí analyzovaný set byl odehraný v utkání jako poslední. Družstvo Ruska zvítězilo poměrem 25:20 na body. Četnost vyhraných bodů a rozřazení vyhraných bodů pod finální herní činnosti můžeme vidět v tab. č. 12 a jejich podíl na obr. 12.

Tabulka č. 12: Četnost bodových finálních činnosti Ruska ve třetím analyzovaném setu

<i>Třída (f.č.)</i>	<i>Podtřída (upřesnění HČJ, herní kombinace)</i>	<i>Body</i>
Podání	plachtící	0
	smečované	2
	celkem	2
Blok	jednoblok	0
	dvojblok	2
	trojblok	1
	celkem	3
Útok	středem sítě prvním sledem	1
	z rychlé nahrávky k okraji sítě	7
	z vysoké nahrávky	1
	z druhého sledu	1
	ulití	1
	celkem	10, z toho 2 ulití
Celkem f.č.		15
Chyby soupeře		10
Body celkem		25

Obr. 12: Podíl bodů získaných finálními herními činnostmi ve 3. setu družstva Ruska

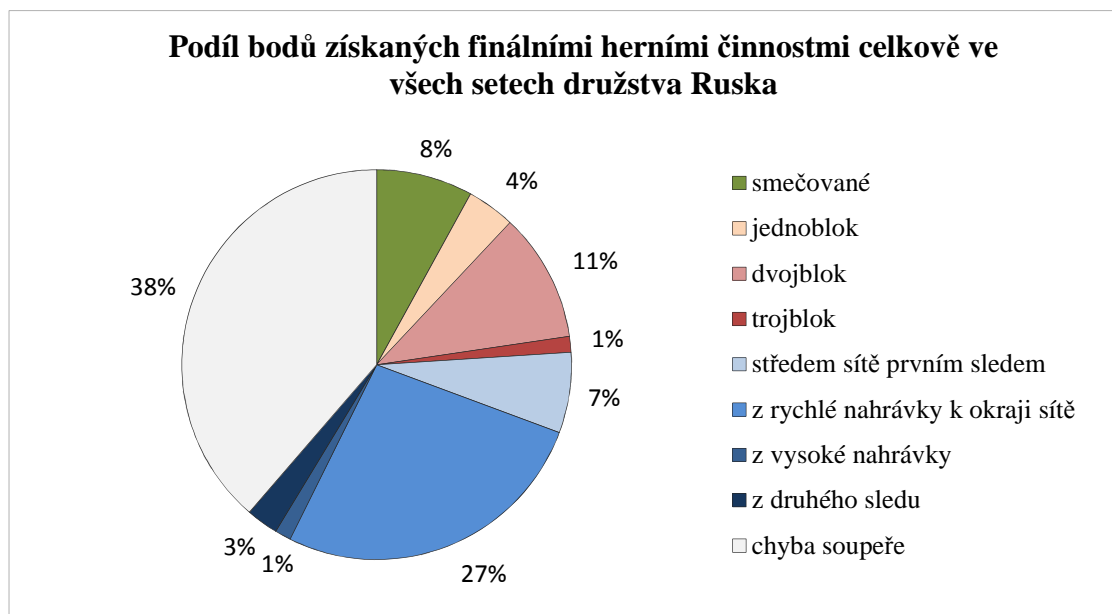
Vyhrané sety celkově

Tab. č. 13 slouží pro srovnání a shrnutí všech tří vítězných setů německého družstva. Názorně srovnává četnosti bodů jednotlivých finálních činností, ale také zobrazuje četnost a procentuální zastoupení bodů za všechny tři analyzované sety dohromady. Procentuální zastoupení je pro lepší názornost zobrazeno na obr.13.

Všechny body získané podáním, byly získané právě smečovaným podáním. Blokem bylo získáno celkově poměrně hodně bodů a to hlavně díky druhému setu. Nejvíce dvojblokem, naopak jen jeden bod za všechny tři sety byl získán trojblokem. Útokem se získalo nejvíce bodů z rychlé nahrávky k okraji sítě, nejmíň naopak z vysoké nahrávky což může napovídat o velmi kvalitním příjmu, díky němuž se dalo útočit často prvním sledem, nebo o velmi kvalitním bloku soupeře, díky němuž útok z vysoké nahrávky nebyl tolikrát úspěšný.

Tabulka č. 13: Přehled četností finálních herních činností v setech družstva Ruska

Třída (f.č.)	Podtřída (upřesnění HČJ, herní kombinace)	Body				% z celkového počtu bodů
		první set	druhý set	třetí set	Celkem všechny sety	
Podání	plachtící	0	0	0	0	0,0
	smečované	2	2	2	6	8,0
	celkem	2	2	2	6	8,0
Blok	jednoblok	1	2	0	3	4,0
	dvojblok	2	4	2	8	10,7
	trojblok	0	0	1	1	1,3
	celkem	3	6	3	12	16,0
Útok	středem sítě prvním sledem	2	2	1	5	6,7
	z rychlé nahrávky k okraji sítě	9	4	7	20	26,7
	z vysoké nahrávky	0	0	1	1	1,3
	z druhého sledu	0	1	1	2	2,7
	ulití	0	3	1	4	5,3
	celkem	11	7(3)	10(1)	28(4)	37,3 (5,3)
Celkem f.č.		16	15	15	46	61,3
Chyba soupeře		9	10	10	29	38,7
Body celkem		25	25	25	75	100,0

Obr 13.: Podíl bodů získaných finálními herními činnostmi celkově ve všech setech družstva Ruska

6.4 Družstvo Německa

Německé reprezentační volejbalové družstvo patří mezi nejlepší Evropská družstva, pravidelně se účastní ME a většinou se umístí v první desítce. I ve světovém volejbale hraje významnou roli. V roce 2014 se na Mistrovství světa v Polsku umístilo dokonce na třetím místě.

6.4.1 ME 2015

Německé reprezentační družstvo hrálo v základní skupině A v Sofii spolu s Českou republikou, Nizozemskem a Bulharskem. S jednou výhrou a dvěma prohrami postoupilo do osmifinále z třetího místa. V jeho prvním utkání prohrálo s Bulharskem 0:3. V druhém s Nizozemskem 2:3 a v třetím utkání suverénně vyhrálo nad Českou republikou 3:0. Do osmifinále postoupilo družstvo Německa z třetího místa v základní skupině. V osmifinále se utkalo s družstvem Belgie a zvítězilo nad ním 3:0 na sety. Ve čtvrtfinále bojovalo o postup s Bulharskem, bohužel však Bulharsko bralo všechny tři sety. Družstvo Německa se umístilo na ME na 8. místě.

6.4.2 Analýza vyhraných setů

Utkání: GER (Německo) x CZE

Soupeř: Česká republika

Datum: 11. října

Družstvo Německa jednoznačně zvítězilo v utkání s družstvem České republiky ve všech setech. Vítězství 3:0 ve prospěch německého družstva vypadalo bodově následovně: 25:14, 25:14 a v posledním třetím setu 25:16.

První vyhraný set

Utkání: GER x CZE

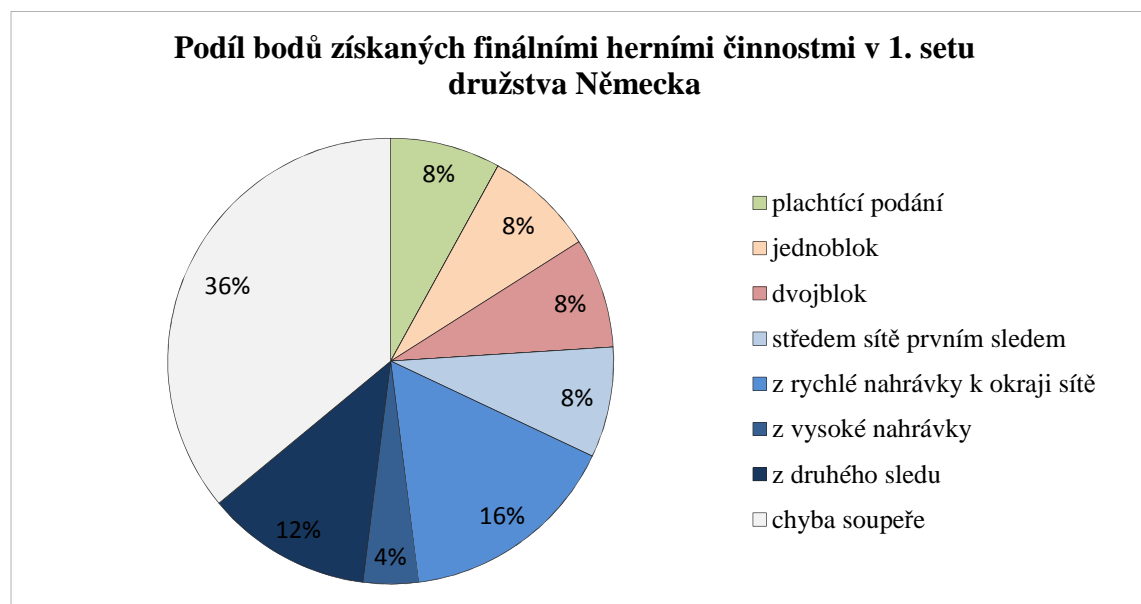
Výsledek: 25:14

Tak jako ve všech ostatních setech v tomto utkání, zvítězilo družstvo Německa i v prvním analyzovaném setu s velkým rozdílem bodů. První set zvítězilo družstvo

Německa poměrem 25:14 na body. Četnost vyhraných bodů a rozřazení vyhraných bodů pod finální herní činnosti můžeme vidět v tab.č. 14 a jejich podíl na obr. 14.

Tabulka č. 14: Četnost bodových finálních činnosti Německa v prvním analyzovaném setu

<i>Třída (f.č.)</i>	<i>Podtřída (upřesnění HČJ, herní kombinace)</i>	<i>Body</i>
Podání	plachtící	2
	smečované	0
	celkem	2
Blok	jednoblok	2
	dvojblok	2
	trojblok	0
	celkem	4
Útok	středem sítě prvním sledem	2
	z rychlé nahrávky k okraji sítě	4
	z vysoké nahrávky	1
	z druhého sledu	3
	ulití	1
	celkem	10, z toho 1 ulití
Celkem f.č.		16
Chyby soupeře		9
Body celkem		25

Obr. 14: Podíl bodů získaných finálními herními činnostmi v 1. setu družstva Německa

Druhý vyhraný set

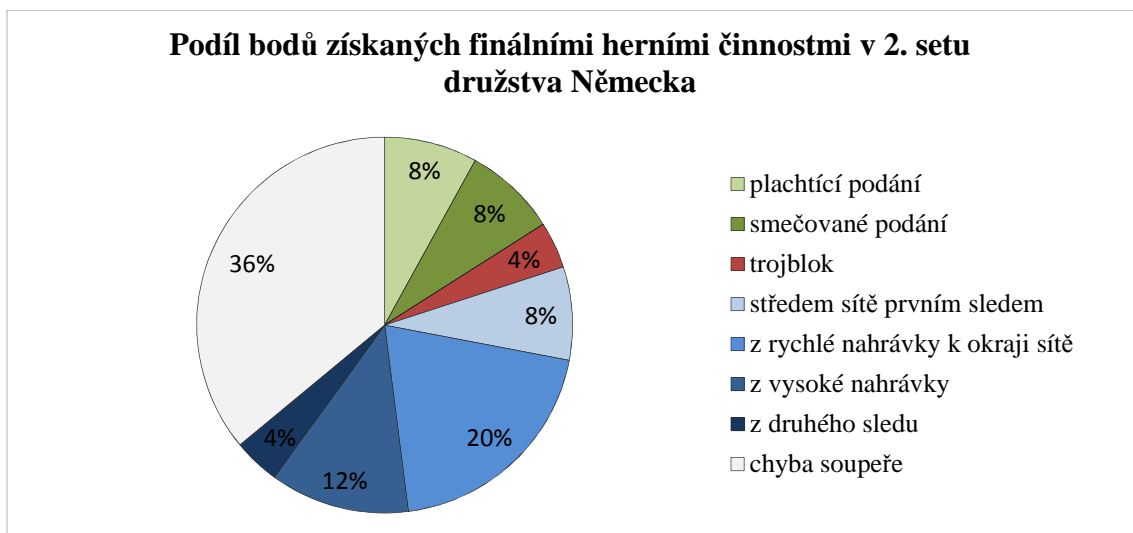
Utkání: GER x CZE

Výsledek: 25:14

V druhém analyzovaném setu německého družstva zvítězilo Německo stejným poměrem bodů jako v prvním setu a to 25:14 na body. Četnost vyhraných bodů a rozřazení vyhraných bodů pod finální herní činnosti můžeme vidět v tab. č. 15 a jejich podíl na obr. 15.

Tabulka č. 15: Četnost bodových finálních činnosti Německa v druhém analyzovaném setu

<i>Třída (f.č.)</i>	<i>Podtřída (upřesnění HČJ, herní kombinace)</i>	<i>Body</i>
Podání	plachtící	2
	smečované	2
	celkem	4
Blok	jednoblok	0
	dvojblok	0
	trojblok	1
	celkem	1
Útok	středem sítě prvním sledem	2
	z rychlé nahrávky k okraji sítě	5
	z vysoké nahrávky	3
	z druhého sledu	1
	ulití	2
	celkem	11, z toho 2 ulití
Celkem f.č.		16
Chyby soupeře		9
Body celkem		25

Obr. 15: Podíl bodů získaných finálními herními činnostmi v 2. setu družstva Německa

Třetí vyhraný set

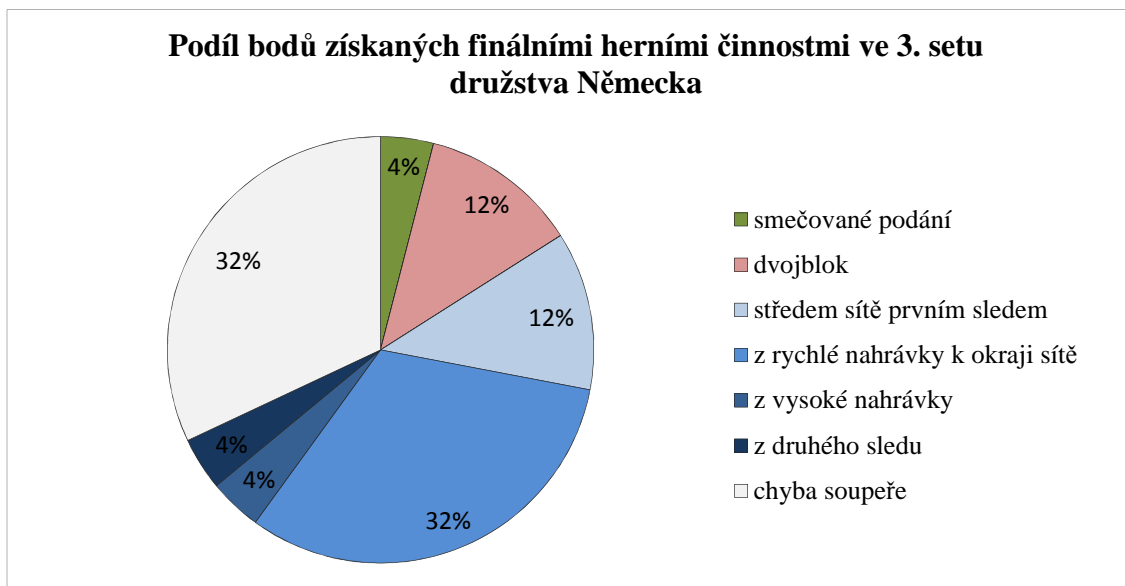
Utkání: GER x CZE

Výsledek: 25:16

Vítězství v utkání si družstvo Německa pohlíдалo i třetím setem. Zvítězilo poměrem 25:16 na body. Četnost vyhraných bodů a rozřazení vyhraných bodů pod finální herní činnosti můžeme vidět v tab. č. 16 a jejich podíl na obr. 16.

Tabulka č. 16: Četnost bodových finálních činnosti Německa v prvním setu

<i>Třída (f.č.)</i>	<i>Podtřída (upřesnění HČJ, herní kombinace)</i>	<i>Body</i>
Podání	plachtící	0
	smečované	1
	celkem	1
Blok	jednoblok	0
	dvojblok	3
	trojblok	0
	celkem	3
Útok	středem sítě prvním sledem	3
	z rychlé nahrávky k okraji sítě	8
	z vysoké nahrávky	1
	z druhého sledu	1
	ulití	1
	celkem	13, z toho 1 ulití
Celkem f.č.		17
Chyby soupeře		8
Body celkem		25

Obr. 16: Podíl bodů získaných finálními herními činnostmi ve 3. setu družstva Německa

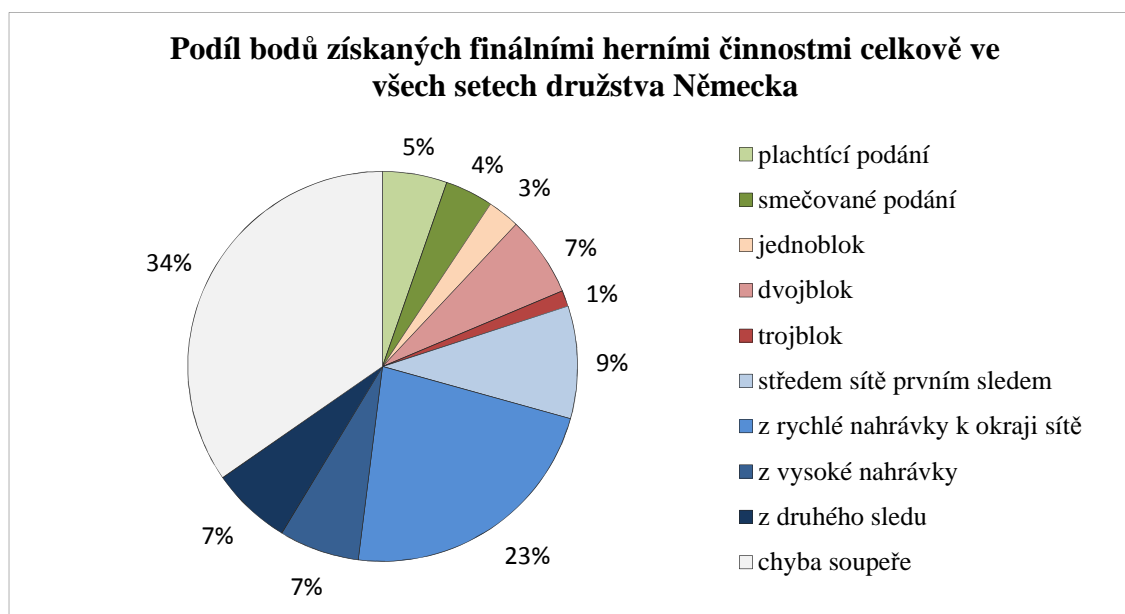
Vyhrané sety celkově

Tab. č.17 pro srovnání všech tří vítězných setů německého družstva nám názorně ukazuje srovnání četnosti bodů jednotlivých finálních činností, ale také zobrazuje četnost a procentuální zastoupení bodů (obr. 17) za všechny tři analyzované sety dohromady, což je důležitý ukazatel pro srovnání všech analyzovaných družstev.

Vcelku velkým poměrem oproti normálu získalo družstvo body podáním, vcelku vyrovnaně plachtícím i smečovaným. Blokem získalo družstvo body nejvíce z dvojbloku, naopak nejméně z trojbloku. Úspěšný útok byl proveden nejčastěji útočným úderem z rychlé nahrávky k okraji sítě, nejméně pak z vysoké nahrávky a z druhého sledu. Družstvo Německa ve všech třech setech suverénně vedlo a proto si také mohlo dovolit ve všech setech, obzvláště v posledním riskovat více než družstvo České republiky. Tento fakt se odráží i na rozdílu podílu jednotlivých herních činností, kterými Německo bodovalo v jednotlivých setech. Podíl bodů z útoku se postupně během utkání německého družstva zvyšuje a to hlavně díky úspěšnosti útoku, kde smečující hráči útočili po rychlé nahrávce do kůlu. Zvyšoval se ale i podíl úspěšného útoku, kde útočící hráč útočil středem sítě z prvního sledu.

Tabulka č. 17: Přehled četností finálních herních činností v setech družstva Německa

Třída (f.č.)	Podtřída (upřesnění HČJ, herní kombinace)	Body				% z celkového počtu bodů
		První set	Druhý set	Třetí set	Celkem všechny sety	
Podání	plachtící	2	2	0	4	5,3
	smečované	0	2	1	3	4,0
	celkem	2	4	1	7	9,3
Blok	jednoblok	2	0	0	2	2,7
	dvojblok	2	0	3	5	6,7
	trojblok	0	1	0	1	1,3
	celkem	4	1	3	8	10,7
Útok	středem sítě prvním sledem	2	2	3	7	9,3
	z rychlé nahrávky k okraji sítě	4	5	8	17	22,7
	z vysoké nahrávky	1	3	1	5	6,7
	z druhého sledu	3	1	1	5	6,7
	ulití	1	2	1	4	5,3
	celkem	10 (1)	11 (2)	13 (1)	34 (4)	45,3 (5,3)
Celkem f.č.		16	16	17	49	65,3
Chyba soupeře		9	9	8	26	34,7
Body celkem		25	25	25	75	100,0

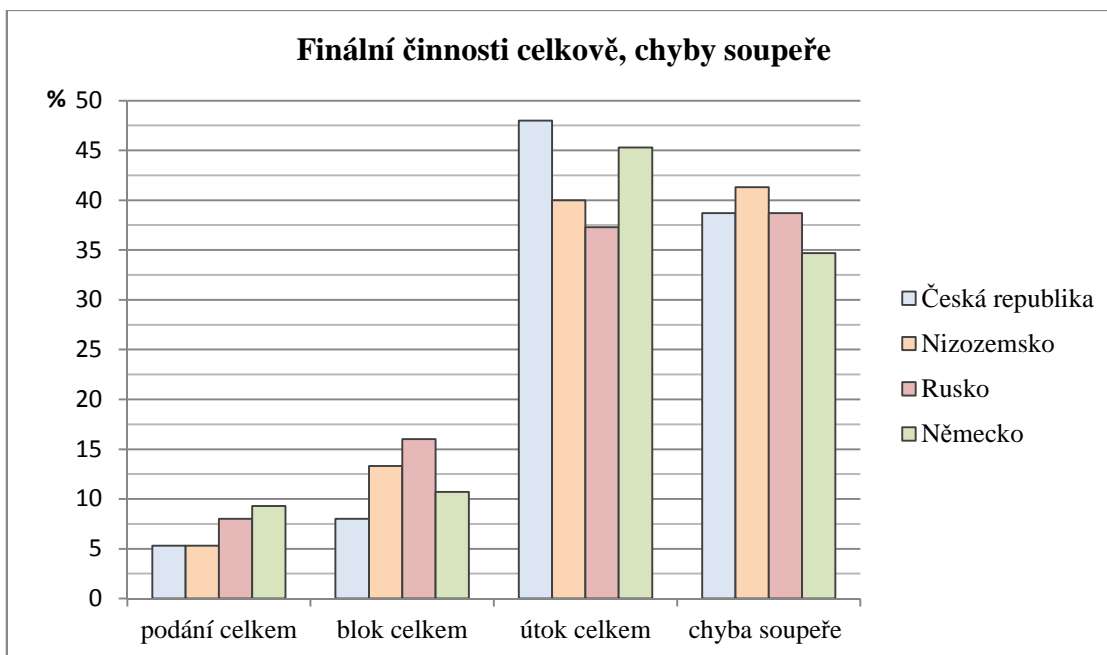
Obr. 17: Podíl bodů získaných finálními herními činnostmi celkově ve všech setech družstva Německa

6.5 Srovnání družstev

Pro srovnání všech čtyř družstev z hlediska získaných bodů finálními činnostmi za všechny sety dohromady slouží tabulka č. 18. Obr. 18 porovnává poměr získaných bodů chybou soupeře a finálními činnostmi obecně. Obr. 19 srovnává podíl bodů získaných podáním, obr. 20 blokem a obr. 21 porovnává získané body útokem.

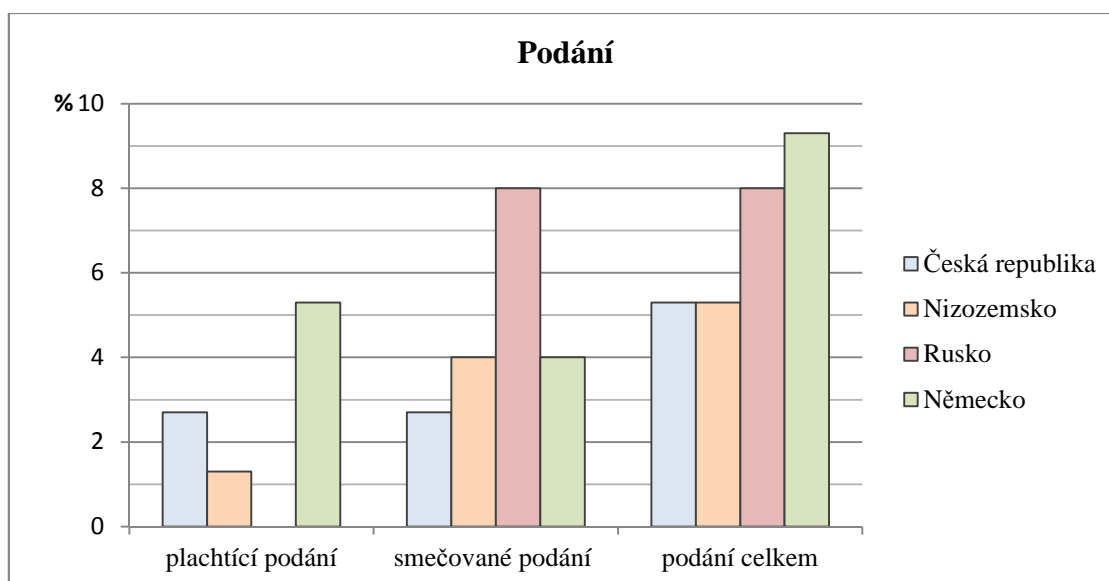
Tabulka č. 18: Srovnání družstev z hlediska získaných bodů finálními činnostmi

Finální činnost	Česká republika		Nizozemsko		Rusko		Německo	
	body	%	body	%	body	%	body	%
plachtící podání	2	2,7	1	1,3	0	0	4	5,3
smečované podání	2	2,7	3	4	6	8	3	4
podání celkem	4	5,3	4	5,3	6	8	7	9,3
jednoblok	1	1,3	3	4	3	4	2	2,7
dvojblok	2	2,7	7	9,3	8	10,7	5	6,7
trojblok	3	4	0	0	1	1,3	1	1,3
blok celkem	6	8	10	13,3	12	16	8	10,7
středem sítě prvním sledem	8	10,7	4	5,33	5	6,7	7	9,3
z rychlé nahr. k okraji sítě	16	21,3	16	21,3	20	26,7	17	22,7
z vysoké nahrávky	10	13,3	7	9,3	1	1,3	5	6,7
z druhého sledu	2	2,7	3	4	2	2,7	5	6,7
ulití	4	5,4	8	10,7	4	5,3	4	5,3
útok celkem	36 (4)	48	30(8)	40	28(4)	37,3	34 (4)	45,3
chyba soupeře	29	38,7	31	41,3	29	38,7	26	34,7
body celkem	75	100	75	100	75	100	75	100

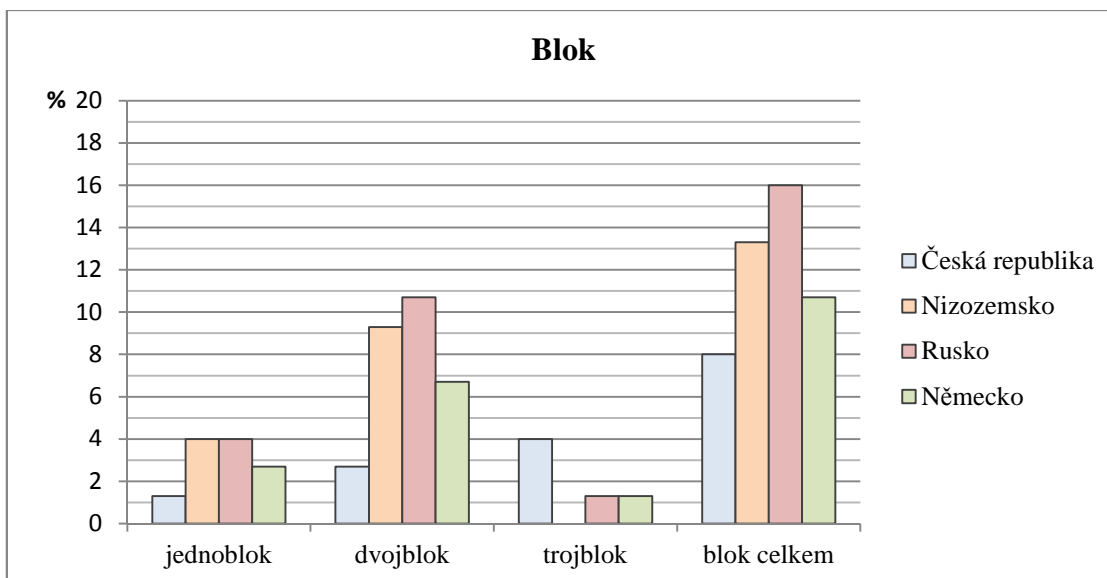
Obr. 18: Finální činnosti celkově, chyby soupeře

Pokud porovnáme útok blok a podání celkově, tak u všech družstev platí, že největší část ze získaných bodů tvoří právě body získané útokem. Na ME 2015 to bylo ze srovnávaných družstev právě družstvo České republiky, které mělo ze všech družstev největší podíl bodů z útoku, naopak ale mělo nejmenší podíl získaných bodů z bloku. Naopak ruské družstvo získalo útokem ze všech družstev nejméně bodů, blokem naopak nejvíce. Počet bodů získané chybou soupeře byl mezi družstvy vcelku vyrovnaný avšak nadprůměrný, cca o 10%, než je obvyklé. U nizozemského družstva a ruského družstva dokonce tvořily chyby soupeře větší podíl než body z útoku. Přitom podíl bodů získaných chybou soupeře je obecně v průměru uváděn jako 24%, útokem pak 60%. U všech družstev je tedy podíl bodů získaných útokem podprůměrný, naopak podíl získaný chybou soupeře nadprůměrný.

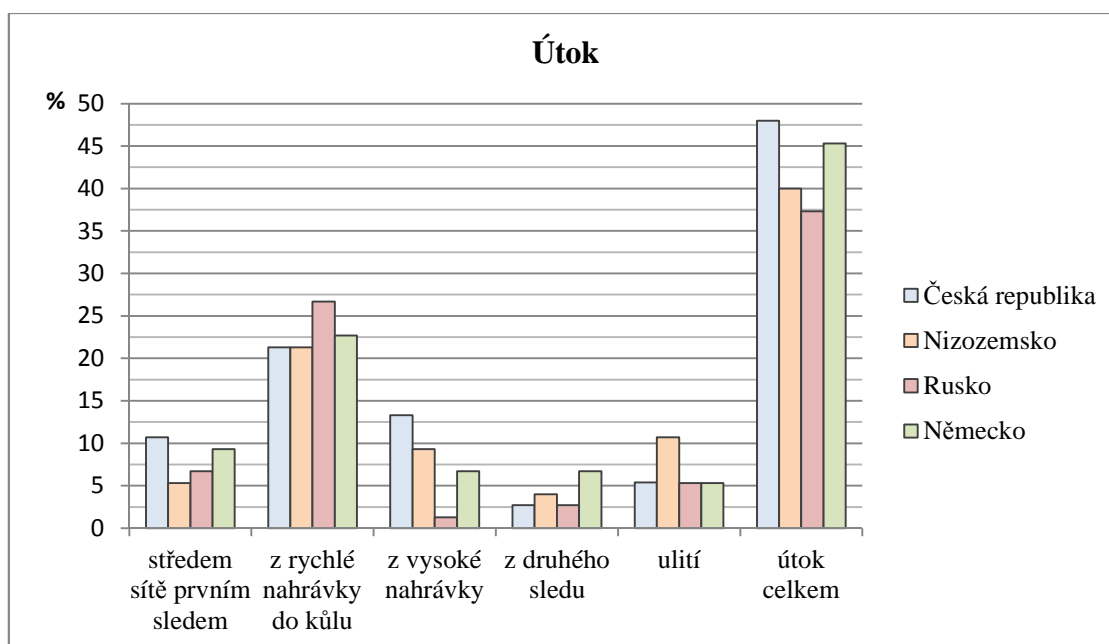
Obr. 19: Podání

U všech družstev tvořilo podání větší poměr získaných bodů než je obecný předpoklad (4%). Větší podíl vidíme především u družstva Německa (9,3%) a Ruska (8%). Pokud se podíváme na podtřídy podání- smečované a plachtící podání, nevidíme žádný stejný trend, který by určoval u těchto čtyř družstev dosažení bodu. Všechna družstva používají oba typy podání, i když u všech družstev kromě Německa převažuje smečované podání a tomu i odpovídá zjištění, že tyto družstva získaly většinu bodů (Česká republika vyrovnaně) právě ze smečovaného podání. Je jasné, že smečované podání má díky své razanci větší úspěšnost na bod i když plachtící je pro družstvo větší jistota nezkaženého bodu. I proto vidíme menší počet získaných bodů plachtícím podáním než smečovaným podáním. Jediné Německo mělo v analyzovaných setech převahu plachtícího podání, a proto můžeme vidět i opačný výsledek než u ostatních družstev, tudíž převahu bodů z plachtícího podání. Jediné Rusko nezískalo za tři analyzované sety ani jeden bod z plachtícího podání, i přesto, že plachtící podání používalo, i když jen z jedné třetiny.

Obr. 20: Blok

Předpokládaných 12% jako podíl získaných bodů ze tří finálních činností všechna družstva splňují s max. odchylkou 4%. Nejmenší podíl bodů získaných blokem (8%) mělo družstvo České republiky, naopak největší (16%) podíl mezi družstvy tvoří body z bloku u družstva Ruska. Typ bloku družstva je samozřejmě určován typem útoku soupeře, ale také předešlým typem útoku onoho družstva. U všech čtyř vrcholových družstev vidíme nejčastější typ útoku, na který se špatně sestavuje trojblok, proto se vyskytuje trojblok nejméně a tím pádem také tvoří nejmenší podíl získaných bodů. Výjimkou je družstvo České republiky, kde tvoří body trojblokem větší procento než body z jednobloku. Je to způsobeno větší úspěšností trojbloku než jednobloku. Nejvíce bodů (kromě družstva ČR) získala družstva z dvojbloku, je to totiž spolu s jednoblokem nejčastěji se vyskytující typ bloku, a oproti jednobloku logicky úspěšnější.

Obr. 21: Útok

Jak už je zmíněno v teoretické části, průměrné zastoupení útoku jako finální činnosti, ze které získalo družstvo body ve svém vítězném setu, je v literatuře uváděno jako 60 %. Video analýzou a zpracováním dat v této práci bylo ale u všech čtyř analyzovaných družstev zjištěno, že body z útoku tvořily průměrně v setech pouze od 37,3 % (Rusko) do 48% (Česká republika). Tento podprůměr je kompenzován nadprůměrem počtu bodů získaných z chyb soupeře. Co se týče útoku, všechna družstva získala body především útočným úderem po rychlé nahrávce k okraji sítě. Mezi další nejčastější úspěšnou kombinací byl útok středem sítě prvním sledem. Důvod většího podílu získaných bodů z těchto dvou činností je ten, že soupeř nemá dostatek času na vytvoření kvalitní obrany a to jak na síti, tak v poli. Proti těmto dvěma typům útoku soupeři nejčastěji používají jednoblok, který nemá takovou úspěšnost jako dvojblok či trojblok a tyto činnosti tak mají největší úspěšnost. Proto není divu, že i v této práci bylo zjištěno nejvíce bodů z útoku právě z těchto činností. Nizozemsko a Česká republika získali o něco více bodů z útoku po vysoké nahrávce než po nahrávce středem sítě prvním sledem. Je to způsobeno především častějším výskytem útoku z vysoké nahrávky než útoku středem sítě prvním sledem.

7 ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce bylo zjistit, jakými finálními herními činnostmi a jakým jejich podílem dosáhla vybraná družstva bodů ve vítězných setech na Mistrovství Evropy mužů 2015. Dalším cílem bylo, tyto družstva mezi sebou, z hlediska vyhraných bodů, porovnat. Analyzovanými družstvy byla reprezentační družstva České republiky, Nizozemska, Ruska a Německa. U každého družstva byly analyzovány tři jejich vyhrané sety. K dosažení zmíněných cílů bylo potřeba se v práci zaměřit na tři finální herní činnosti- podání, útok, blok, a jejich druhy provedení, které byly rozhodující při získávání bodu při vyústění herních kombinací a bylo potřeba zjistit, z jaké části se podílely na celkovém počtu vyhraných bodů za set. Tyto hlavní úkoly byly splněny díky využití metody video analýzy, ke které bylo zapotřebí opatřit si video záznamy a podrobné statistické záznamy z utkání všech družstev. Následně byly sety analyzovány díky zapůjčenému programu Data Video 2007, kam byly potřebné soubory nahrány. Z každého analyzovaného utkání jednotlivého družstva byla získána data díky specifickým znakům a kódům zadávaných do programu podle toho, jaká finální herní činnost a herní kombinace byla požadována k zobrazení. Zobrazené finální herní činnosti v různých kombinacích byly sledovány a byla určována jejich četnost. Četnosti jednotlivých druhů finálních činností byly rozřazeny do předem určených obecnějších kategorií, které tvořily celek jednotlivých finálních činností- útoku, podání a bloku. Data byla v práci zpracována do přehledných tabulek a grafů.

Hlavní otázky této práce byly následující: Jakými finálními herními činnostmi získala jednotlivá družstva body ve svých vyhraných setech? Z jaké části se podílely tyto činnosti na výhře setu, popřípadě celého utkání? Jaký je rozdíl mezi vybranými družstvy ve způsobu získávání bodů ve vyhraných setech?

Odpovědi na otázky jsou následující: Všechna analyzovaná družstva získala ve svých setech body ze třech finálních herních činností a to z podání- smečovaného nebo plachtícího (kromě ruského družstva), dále z bloku- jednobloku, dvojbloku a trojbloku (kromě družstva Nizozemska) a útoku. Družstva získávala body různými druhy útoku podle toho, jaký herních kombinací byl součástí. Bylo zjištěno, že všechna družstva používají a získávají body z útoku prováděného středem sítě prvním sledem, z rychlé nahrávky k okraji sítě, z vysoké nahrávky a z druhého sledu, tzv. „pipe“. V práci byl

zaznamenán také útok ulitím, spadající pod zmíněné podtřídy útoku. Zbylé body nezískané podáním, útokem ani blokem byly družstvy získány díky chybám soupeře.

Četnost bodů získaných těmito finálními herními činnostmi se ale u analyzovaných družstev liší. Podrobné četnosti, podíly všech činností, můžeme vidět v grafech a tabulkách u každého družstva ale i v kapitole kde se družstva z hlediska získaný bodů porovnávají. Oproti obecnému předpokladu (podání 4%, blok 12%, útok 60% a chyba soupeře 24%) získala všechna družstva nadprůměrný počet bodů z chyb soupeře (cca o 10%), naopak podprůměrný počet bodů z útoku (o 12- 23%). Počet bodů z podání a bloku byl jen s malými odchylkami od obecného průměru.

Nejvíce bodů z útoku získali družstva České republiky (48%) a Německa (45.3%) o něco méně pak z chyb soupeře: 38,7% a 34,7 %. Naopak tomu bylo u družstev Ruska a Nizozemska, Rusko získalo útokem 37,3% bodů a chybou soupeře 38,7%. Nizozemsko útokem 40% a chybou soupeře 41.3% bodů. Dá se říci, že poměr bodů získaných útokem a chybou soupeře je vcelku vyrovnaný. Co se týče útoku, byl zjištěn trend, že u všech družstev byly body nejčastěji získány útokem z rychlé nahrávky k okraji sítě, což je u vrcholových družstev obvyklé. Dále pak body z útoku středem sítě prvním sledem a z vysoké nahrávky. U ruského družstva byl zaznamenán větší rozdíl v poměru těchto činností, a to 6,7% získaných bodů útokem středem sítě prvním sledem a pouze 1,3% po vysoké nahrávce. U ostatních družstev byly rozdíly nepatrné. Česká republika a Nizozemsko získali více bodů z vysoké nahrávky, zmíněné Rusko a Německo pak více bodů po nahrávce prvním sledem středem sítě. Průměrně nejméně častým bodovým druhem útoku byl útok z druhého sledu, tzv. „pipe“. Podíl na získání bodu byl u družstev od 2,7% do 6,7%.

Druhou nejčastější finální činností, kterou všechna družstva získala body, je blok. Předpokládaných 12% jako podíl získaných bodů blokem všechna družstva splňují s max. odchylkou 4%. Nejmenší podíl bodů získaných blokem mělo družstvo České republiky (8%), naopak největší podíl mezi družstvy tvoří body z bloku u družstva Ruska (16%). U všech družstev kromě České republiky byl nejčastějším blokem dvojblok. České družstvo získalo blokem nejvíce bodů z trojbloku. U ostatních družstev, co se týče bloku, byl trojblok nejméně častou činností, kterou získali bod. Například družstvo Nizozemska nezískalo ani jeden bod ze všech 75 získaných bodů trojblokem.

Podání tvořilo u všech družstev větší poměr získaných bodů než je obecný předpoklad (4%). Větší poměr vidíme především u družstva Německa (9,3%) a Ruska (8%). Co se týče používaných druhů podání - smečované a plachtící, jejich poměr je u každého družstva jiný. Česká republika získala body stejným podílem těchto činností. Německo pak o něco více plachtícím podáním. Nizozemsko naopak o něco více smečovaným než plachtícím a Rusko všechny body z podání získalo smečovaným podáním.

Možné důvody těchto výsledků najdeme v komentáři u porovnání družstev z hlediska získaných bodů jednotlivými činnostmi.

Práce má informativní charakter a shrnuje výsledky čtyř vrcholových reprezentačních družstev na ME 2015 mužů z hlediska způsobu získání bodů. Z malé části výsledky mohou sloužit i jako určitý vzorek trendů ve vrcholovém volejbale mužů, i když jejich pravidelnost by se musela potvrdit analýzou většího počtu družstev i většího počtu analyzovaných setů. V praktické části se můžeme přesvědčit o splnění cíle této práce, kde se nacházejí podrobné odpovědi na všechny položené výzkumné otázky ať už formou tabulek, grafů nebo komentářů. Program Data video 2007 velmi ulehčil celou video analýzu a pomohl k přesnějším výsledkům. Doufám tedy, že tato práce poslouží i jako inspirace pro způsob rozboru volejbalových utkání.

SEZNAM LITERATURY

- 1 BUCHTEL, J. a kol. *Teorie a didaktika volejbalu*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006. ISBN 80-246-1011-6
- 2 BUCHTEL, J. Některé poznatky z Mistrovství Evropy mužů 2005 ve volejbalu. *Športové hry*, 2006, roč. XI, č.1, s. 12-23.
- 3 ČÍSAŘ, V. *Volejbal: technika a taktika hry, přípravná cvičení*. 1.vyd. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-0502-8.
- 4 DOVALIL, J. *Výkon a trénink ve sportu*. 2. vyd. Praha: Olympia, 2005, ISBN 80-7033-928-4.
- 5 EJEM, M. *Volejbal: přípravná a herní cvičení*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1988. Sport (Olympia)
- 6 *FIVB Volleyball world rankings*. FIVB [online]. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://www.fivb.org/en/volleyball/Rankings.asp>
- 7 HANÍK, Z., M. LEHNERT. *Volejbal 1, Herní dovednosti a kondice v tréninku mládeže*. 1. Vyd. Praha: Český volejbalový svaz, 2004.
- 8 HANÍK, Z. *Volejbal: viděno třemi: od základních odbití po herní činnosti*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2744-8.
- 9 HANÍK, Z. , J. VLACH et al. *Volejbal 2 – Učebnice pro trenéry*. Praha: Olympia., 2008
- 10 HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 3. vyd. Praha : Portál, 2012, ISBN 987-80-262-0219-6.
- 11 *Historie*. Český volejbalový svaz [online]. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://www.cvf.cz/cvs/historie>
- 12 HOMERG, S. *On the tactics and technique of beach volleyball*. Internation volley tech, 1992
- 13 CHOUTKA, M., L. DOBRÝ & M. ROVNÝ. *Sportovní hry*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966. ISBN 16-902-66
- 14 KAPLAN, O., J. BUCHTEL. *Odbíjená (teorie a didaktika)*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987. ISBN 14-396-87
- 15 KUS, S. *Coaching Volleyball Successfully*. Human Kinetics, 1990.
- 16 *Mistrovství Evropy*. Livesport.cz [online]. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://www.livesport.cz/volejbal/evropa/mistrovstvi-evropy/>
- 17 NEVILLE, W. J. *Coaching Volleyball Successfully*. Human Kinetics, 2004.

- 18 SOBOTKA, V. *Teorie a didaktika odbíjené*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1995. ISBN 80-210-1194-7.
- 19 VORÁLEK, R. *Vrcholový sport volejbal*. Praha: VVS UV ČSTV, 1986
- 20 ŽILKOVÁ, P. *Data volley a jeho využití v praxi*. Brno, 2015, Diplomová práce na Fakultě sportovních studií Masarykovy Univerzity. Vedoucí diplomové práce Jaroslav Šamšula.